

แนวการศึกษา และวิเคราะห์ระบบทาส ในสหรัฐอเมริกา

ธเนศ อภรณ์สุวรรณ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทาสและระบบทาสในสหรัฐอเมริกาเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่ง ที่ทำลายและกระตุ้นความสนใจจนถึงขั้นที่นำไปสู่การเผชิญหน้ากันในทางภูมิธรรมปัญญา ระหว่างปัญญาชนสองกลุ่ม และในอุดมการณ์สังคม ระหว่างนักการเมืองสองฝ่าย ปัญหาทาสได้แทรกซึมเข้าไปในเส้นเลือดและหัวใจของสังคมอเมริกัน เป็นส่วนหนึ่งของความเป็น “อเมริกัน” แต่ก็เป็นที่แตกต่างหากจาก “อเมริกา” ด้วยในเวลาเดียวกัน ปัญหาระบบทาสไม่แต่เพียงแบ่งแยกคนอเมริกันผิวขาวออกจากคนนิโกรผิวดำ หากแต่ยังแบ่งแยกคนผิวขาวออกจากกันด้วย ประเด็นของการโต้แย้งและถกเถียงอันเกี่ยวเนื่องกับระบบทาสกระจายไปอย่างกว้างขวาง จากปัญหาศีลธรรม ศาสนาและปรัชญาการเมืองถึงเศรษฐศาสตร์ การเมือง จากวัฒนธรรมและกฎหมายถึงระบบครอบครัว จริยธรรมของการทำงาน การแบ่งงานตามเพศ จิตวิทยาและการเหยียดผิวและเชื้อชาติ ความลึกซึ้งและ

ซับซ้อนของปัญหาทาสในสหรัฐอเมริกายังมองเห็นได้จากความรุนแรงทางการเมืองที่แสดงออกในรูปแบบสูงสุดคือ การทำสงครามระหว่างคนอเมริกันผิวขาวด้วยกันเอง ที่อยู่คนละภาค และจากความรุนแรงแอบแฝงที่แสดงออกในกฎหมายแบ่งแยกเหยียดผิว ในขบวนการต่อต้านคนผิวดำที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลอยู่หลายปีหลังจากประกาศเลิกทาสแล้วก็ตาม จึงไม่น่าประหลาดใจนักที่ปัญหาคนผิวดำและระบบทาสยังคงเป็นปัญหาทางวิชาการที่นักประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยาอเมริกันมีความเห็นแตกต่างไม่ลงรอยกันอย่างมากที่สุดทีเดียว บทความนี้จะสำรวจและเสนอแนวทางการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทาสในสหรัฐอเมริกาของนักประวัติศาสตร์อเมริกัน จากเริ่มแรกถึงปัจจุบัน ผู้เขียนจะบรรยายแนวการศึกษาและวิธีการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวของนักประวัติศาสตร์อเมริกันที่สำคัญ จากนั้นผู้เขียนจะเลือกเสนอ

แนวทางและวิธีการศึกษาปัญหาอย่างละเอียดลึกซึ้งมากขึ้นของนักประวัติศาสตร์สำคัญบางคนที่อาจถือว่าเป็นตัวแทนของยุคสมัยและสำนักความคิดได้

ก่อนสงครามกลางเมืองระหว่างฝ่ายเหนือและใต้ที่เกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ.1861-1865 การโต้เถียงในเรื่องทาสมักรวมศูนย์อยู่ที่ปัญหาศีลธรรมและความชอบธรรมทางกฎหมายของทาส นี่เป็นแหล่งที่มาของ “ความถูกต้อง” ที่สำคัญในสังคมอเมริกัน ดังนั้นคนอเมริกันทั้งเหนือและใต้ต่างก็อ้างศาสนาและรัฐธรรมนูญเพื่อมารับรองหรือปฏิเสธระบบทาสด้วยกันทั้งสองฝ่าย แน่นอนว่าเหตุผลและหลักการที่ทั้งสองฝ่ายยกขึ้นมาสนับสนุนความเชื่อของตนย่อมแตกต่างกันข้าม ตัวแทนที่สำคัญของฝ่ายเหนือในการโจมตีระบบทาสคือ “ขบวนการทำลายทาส” (The Abolitionist Movement) ที่มี วิลเลียม ลอยด์ แกรีสัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ *Liberator* เป็นผู้นำ ขบวนการนี้เคลื่อนไหวอยู่ ๓๕ ปี จึงหยุดไปเมื่อประธานาธิบดีลินคอล์น ประกาศเลิกทาส หลักการของขบวนการทำลายทาสมีอย่างง่าย ๆ ว่าทาสคือบาปและอาชญากรรม ระบบทาสเป็นบาปเพราะมันปฏิเสธไม่ให้อำนาจความเป็นมนุษย์แก่คนนิโกร ระบบทาสเป็นอาชญากรรม เพราะมันละเมิดสิทธิทางธรรมชาติของคนในชีวิต อิสราภาพและการแสวงหาความสุขตามที่ได้บัญญัติรับรองไว้ใน “คำประกาศเอกราช” ความเชื่อทั้งสองนี้ที่มุ่งถึงความเท่าเทียมกันทั้งในทางจิตวิญญาณและทางการเมืองของคนอเมริกัน จึงกลายเป็นอาวุธทางศีลธรรมที่ขบวนการทำลายทาสใช้ในการโฆษณาโจมตีระบบทาสมาโดยตลอด¹

ผลงานอีกชิ้นของขบวนการทำลายทาสที่ส่งผลสะท้อนอย่างสูงก็คือ นวนิยายเรื่อง “กระท่อมน้อยลุงทอม” เขียนโดย นางแฮเรียต บีทเชอร์ สโตว์ ครอบครัวบีทเชอร์เป็นพวกเคร่งศาสนาคริสต์นิกายโปรเทสแตนต์ พวกบีทเชอร์ทุกคนเป็นนักปฏิรูปสังคมในสมัยครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษ 19 นวนิยายเรื่องนี้ ก็อาศัยแนวศีลธรรมและสิทธิเสรีภาพทางกฏ

หมายมาเดินเรื่องโน้มน้าวใจผู้อ่าน ซึ่งปรากฏว่าได้ผลมากไม่แต่เพียงในสหรัฐฯ เท่านั้น แม้แต่ผู้อ่านในต่างแดนต่างสังคมและต่างยุคสมัย ก็ยังซาบซึ้งน้ำตาคลอไปกับชีวิตอันขมขื่นของ “ลุงทอม” ที่ถูกเบียดเบียนโดยระบบبودิธรรมที่น่าเกลียดน่าชังยิ่ง²

ข้อน่าสังเกตคือว่า สมาชิกขบวนการทำลายทาสในภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นพวกหัวรุนแรงทางศาสนา มูลเหตุที่ผลักดันให้พวกนี้ลุกขึ้นประณามและต่อต้านระบบทาสไม่ใช่มาจากความต้องการให้คนนิโกรหลุดพ้นจากพันธนาการของระบบทาสและมีความเท่าเทียมกับคนขาวจริง ๆ หากแต่แรงผลักดันที่สำคัญของขบวนการนี้ คือคำเรียกร้องของพระเจ้าผ่านทางศาสนา ที่ทำให้นักปฏิรูปผู้เคร่งศาสนาไม่อาจมีความสุขในจิตวิญญาณของพวกเขาได้ ขบวนการทำลายทาสในมุมมองจึงเป็นขบวนการปลดปล่อยคนผิวขาวเหล่านั้นให้หลุดพ้นจากบาปที่เพื่อนร่วมเผ่าพันธุ์และชาติเดียวกันได้ก่อกรรมทำเข็ญกับคนดำจากอีกทวีปหนึ่ง

ข้อต่อมาก็คือในระบายนั้นเป็นช่วงที่ขบวนการปฏิรูปเกิดขึ้นราวกับดอกเห็ดในภาคเหนือสหรัฐฯ ส่วนหนึ่งเป็นการตอบโต้ต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและการเติบโตของเมืองที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมนานัปการ เกิดขบวนการปฏิรูปการศึกษา การสาธารณสุข ครอบครัว โรงงานและขบวนการต่อต้านการเสพย์สิ่งมีนเมาและยาเสพติด เป็นต้น อิทธิพลของนิกายอีแวงเจลิคอล (evangelical) สาขาต่าง ๆ ในอเมริกาแสดงออกในขบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งรวมถึงขบวนการพระคริสต์อริย์ด้วย (millennial movement) แนวคิดและวิธีการวิเคราะห์ปัญหาทาสจึงได้รับอิทธิพลจากกระแสความคิด และการเคลื่อนไหวทางสังคมในขณะนั้นด้วยอย่างมาก³

ในเวลาเดียวกัน คนอเมริกันภาคใต้ก็เป็นเจ้าของทาสและที่เป็นชาวไร่ไม่มีทาส ก็อาศัยกรอบอันเดียวกับทางเหนือมามองปัญหาทาสเช่นกัน ในทางศาสนาและศีลธรรม คนใต้แย้งว่าแท้ที่จริงแล้วใน

พระคัมภีร์ไบเบิลก็ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าให้มีทาสได้ และทาสในไบเบิลก็เป็นคนสีคล้ำและดำ เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็หมายความว่า พระเจ้ารับรองการมีทาสว่าเหมาะสม ในทางกฎหมาย คนใดยืนยันว่ารัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็น หลักการสูงสุดของประเทศก็ยินยอมให้มีสถาบันทาส ในสหรัฐอเมริกาได้ ไม่เห็นมีมาตราใดที่ห้ามการมีทาส ในทางตรงกันข้าม รัฐธรรมนูญสหรัฐฯ ระบุรับรอง การมีทาสถึง 3 ววรรคใน 3 มาตรา คือ มาตราที่ 1 ตอนที่ 2 ข้อที่ 3 มาตราที่ 1 ตอนที่ 9 ข้อที่ 1 และ มาตราที่ 4 ตอนที่ 2 ข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวถึงทาสหนึ่งคน มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ 3/5 ทาสที่หนีไปจะต้อง ถูกส่งกลับคืนเจ้าของเดิม และการค้าทาสระหว่างประ- เทศจะยกเลิกในอีก 20 ปีหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หลักการทางกฎหมายรัฐธรรมนูญอีกประการ หนึ่งที่นายทาสทางใต้ใช้ตอบโต้การโจมตีทาสของ ฝ่ายเหนือ ก็คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วย “สิทธิของรัฐ” (States Rights) ทฤษฎีนี้ก่อรูปขึ้นตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติ อเมริกันโดยมาจากความไม่พอใจในอำนาจปกครองของ ส่วนกลางคือรัฐสภาอังกฤษ พื้นฐานความคิดที่หวาด ระแวงอำนาจส่วนกลาง (antifederalism) แสดงออก ต่อมาอย่างมากใน “บทบัญญัติแห่งสมาพันธรัฐ” (Articles of Confederation) และใน “บทบัญญัติว่า ด้วยสิทธิ” (Bill of Rights) ที่ผนวกต่อท้ายรัฐธรรมนูญสหรัฐฯ อันเป็นข้อต่อรองของฝ่ายคัดค้านรัฐ- ธรรมนูญ⁴ เมื่อปัญหาทาสขยายตัวขึ้น ผู้นำการเมือง

ภาคใต้ก็รีบยกหลักการนี้ขึ้นมาคุ้มครองการดำรง อยู่ของทาสโดยกล่าวว่ารัฐบาลกลางของสหรัฐฯ ไม่มีสิทธิมาล่วงละเมิดเสรีภาพและระเบียบสังคม ของรัฐทางใต้ ดูจากน้ำหนักของเอกสารหลักที่ภาคใต้ ใช้โต้แย้งจะมีมากกว่าทางภาคเหนือ ดังนั้นเกรיסัน ผู้นำขบวนการทำลายทาสจึงประท้วงครั้งหนึ่งท่าม กลางฝูงชนที่ฟังการอภิปรายด้วยการฉีกรัฐธรรมนูญ สหรัฐและกล่าวประณามว่า “นี่คือสัญญากับชานาน”

สองทศวรรษหลังสงครามกลางเมือง นักวิชา การจึงเริ่มการศึกษาเรื่องทาสอีกครั้ง คราวนี้ความ ผูกพันและอารมณ์ร่วมกับปัญหาของคอนอเมริกัน คลายความดุเดือดรุนแรงลงไปเกือบหมดแล้ว คนที่ เกิดหลังสงครามกลางเมืองไม่มีประสบการณ์โดย ตรงกับทาสผิวดำอีกต่อไป นอกจากการบอกเล่าและ ชากเดนบางอย่างที่ตกค้างให้มองเห็นเช่นการเหยียด ผิว ฐานะและสภาพของคนนิโกรในสังคมอเมริกันที่ ยังจมอยู่ในก้นบึ้งของความยากจนและความอยุติ- ธรรม เป็นต้น แต่แนวการศึกษาและมโนทัศน์ต่อปัญหา ทาสในอดีตก็ยังคงนำเอาประเด็นเก่าบางอันมาใช้ ต่อไปอีกโดยผสมเข้ากับอารมณ์ความรู้สึกร่วมสมัย ในปลายศตวรรษที่ 19 นักประวัติศาสตร์สำคัญใน ยุคที่สหรัฐกำลังขยายอำนาจและอิทธิพลออกนอก ภาคพื้นทวีปอเมริกาเหนือได้แก่ เจมส์ ฟอร์ด โรดส์ (James Ford Rhodes) จุดยืนของโรดส์ต่อ เรื่องทาสไม่ต่างจากนักต่อต้านทาสสมัยก่อนสง- ครามกลางเมือง เขากล่าวว่าทาสเป็นสถาบันที่ปราศ- จากศีลธรรม ทำให้เจ้าของถูกสาปแช่งและทำให้ทาส เองลำบาก เขายกหลักฐานมาสนับสนุนแนวคิดของ เขามากมาย ตัวทาสและครอบครัวทาสไม่มีสิทธิ ทางกฎหมายที่คุ้มครองพวกเขาจากการทารุณของ นายทาสผิวขาว เขาพูดถึงการที่นายทาสข่มเหงคน ผิวดำที่เป็นผู้หญิง กล่าวโดยสรุปก็คือ เขาตกย้ำ ความเลวร้ายอย่างที่สุดของระบบทาสในสหรัฐอเมริกา แนวการศึกษาและข้อสรุปดังกล่าว จะกลายเป็น แนวทางการศึกษาและวิเคราะห์ให้แก่ นักประวัติ-

ศาสตร์อเมริกันรุ่นต่อมาที่สนใจศึกษาเรื่องทาสและคนผิวดำในอเมริกา⁵

ผลงานของโรดส์เป็นที่ชื่นชอบของหมู่นักวิชาการทางเหนือ แต่ที่น่าแปลกใจคือ แม้แต่นักวิชาการทางภาคใต้ก็ยังพลอยนิยมชมชอบการวิเคราะห์เช่นนี้ไปด้วย คำอธิบายอันหนึ่งก็คือคนใต้คิดว่า การประมาณความชั่วร้ายของระบบทาสในอดีต (เมื่อไม่นานมานี้) อาจเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ภาคใต้สามารถมองเห็นอนาคตและความรุ่งเรืองของพวกเขาอีกได้ กล่าวคือ ความผิดพลาดทั้งหลายที่ผ่านมาล้วนเป็นผลมาจากทาสและระบบทาส ไม่ใช่ความผิดหรือโศกเขลาของคนใต้ผิวดำ ที่สำคัญคนอเมริกันทั้งเหนือและใต้เชื่อว่าระบบทาสเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจของทางใต้และของทั้งประเทศ และเชื่อว่าเชื้อชาตินิโกรล่าหลังไว้อารยธรรม ความผิดพลาดของคนใต้ไม่ใช่การกดขี่นิโกรลงได้คนขาว หากแต่อยู่ที่การเลือกวิธีการที่ผิดคือ ระบบทาส. และดังนั้นเมื่อคนผิวดำจำนวนหนึ่งลุกขึ้นต่อต้านทำลายล้างคนนิโกรด้วยกำลังรุนแรง เช่น กลุ่มคลุกซ์แคลน (Klulux Klan) นักวิชาการผิวดำทั้งเหนือและใต้ต่างก็มองไม่เห็นปัญหาใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นในตอนนั้น ทุกคนคิดว่าตนเองได้ทำหน้าที่ต่อปัจจุบันดีที่สุดแล้ว ด้วยการประณามและโยนความผิดไปให้นายทาสเชื้อชาตินิโกรและระบบทาสในอดีต.

หลังจากนั้นอีกเกือบ 25 ปี การศึกษาเรื่องทาสในสหรัฐฯ ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงในปี ค.ศ. 1918 นักประวัติศาสตร์ชาวใต้แต่เรียนจบและสอนหนังสืออยู่ภาคเหนือคือ “อูลริช บี. ฟิลลิปส์” (Ulrich Bonnell Phillips) ได้พิมพ์หนังสือเล่มที่สำคัญมากเล่มหนึ่งในการศึกษาเรื่องทาสได้แก่ *American Negro Slavery* นับจากนั้นมาการอภิปรายปัญหาทาส เริ่มมีรสชาติและแตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง จนกล่าวได้ว่านักประวัติศาสตร์เรื่องทาสในสหรัฐอเมริกาปัจจุบันน้อยคนนักที่จะไม่พูดถึงฟิลลิปส์ไม่ว่าจะในแง่เห็นด้วยหรือคัดค้านข้อเสนอของเขา.

ฟิลลิปส์อยู่ในยุคสมัยที่เรียกว่า “Progressivism”⁶ อันเป็นช่วงเวลาที่แนวการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาสังคมกำลังเปลี่ยนจากการศึกษาแบบนามธรรม (คือไม่ต้องอาศัยการทดสอบหรือค้นคว้าหลักฐานอย่างลึกซึ้ง) มาเป็นแบบทดลองค้นคว้าบนหลักฐานที่เป็นจริง (Pragmatism) ฟิลลิปส์ย้ายการศึกษาเรื่องทาสที่มองแต่เหตุการณ์ทางการเมืองและเนื้อหาทางกฎหมายมาสู่การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีส่วนคัดแปลงประวัติศาสตร์อเมริกา ความสำเร็จของฟิลลิปส์ด้านหนึ่งมาจากแนวคิด “ยุคก้าวหน้า” ที่เขาได้รับ อีกส่วนหนึ่งมาจากวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างหนักและเอาจริงเอาจังด้วยการลงไปอ่านเอกสารชั้นต้นที่เกี่ยวกับเรื่องทาสนิโกรที่ยังหลงเหลืออยู่ในภาคใต้

ฟิลลิปส์วิเคราะห์ว่าระบบการผลิตในภาคใต้แบบไร่ขนาดใหญ่ ที่อาศัยแรงงานทาสนั้นไม่ได้แสดงให้เห็นแต่เพียงระบบการถือครองที่ดินหรือการขูดรีดทางเชื้อชาติ ที่จริงระบบไร่ (plantation) เป็นระบบสังคมแบบสมบูรณที่รวมเอาระบบพ่อบ้าน (paternalism) และระบบทุนนิยมเข้าไว้ด้วยกันอย่างเหมาะสม เขายังชี้ต่อไปอีกว่าการขยายตัวของทุนอุตสาหกรรมในภาคใต้ภายหลังสงครามกลางเมืองโดยไม่รื้อฟื้นลักษณะมนุษยธรรมและความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ค้ำจุนที่เคยมีมาในอดีต ทำให้สังคม “ภาคใต้ใหม่”⁷ กลายเป็นสังคมที่ทารุณและโหดร้าย จากนั้นภาพของ “ภาคใต้เก่า”⁸ ที่ฟิลลิปส์เสนอออกมาในงานเขียนของเขาจึงค่อย ๆ เป็นภาพที่เปี่ยมด้วยความเห็นอกเห็นใจ ทั้งนี้เป็นเสมือนคำอุทธรณ์ของฟิลลิปส์ที่ต้องการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมก่อนทุนนิยมที่มีความเป็นมนุษย์และมีเหตุผลอยู่ในชีวิตอุตสาหกรรมสมัยใหม่ด้วย.

ฟิลลิปส์วิเคราะห์ระบบทาสว่าก่อนอื่นก็คือระบบการศึกษาเรียนรู้ เนื่องจากทาสผิวดำหัวอ่อนและเหมือนกับเด็กจึงต้องการการเลี้ยงดูและแนะนำจากผู้อุปถัมภ์ซึ่งเป็นคนผิวดำ การอาศัยอยู่ในไร่จึงช่วย

ให้การศึกษาอบรมชีวิตวัฒนธรรมที่อารยะแก่ทาสนิ-
โกรไปด้วย. ภาพของนิโกรที่ฟิลลิปส์วาดออกมาใหม่
จึงไปแก้ภาพของคนผิวดำซึ่งคนผิวขาวขณะนั้นเชื่อว่า
น่าเกลียดและน่ากลัว⁹ นอกจากนี้ฟิลลิปส์ยัง
อาศัยหลักฐานชั้นต้นจำนวนมากที่เขาไปขุดค้นขึ้น
มาวาดภาพเหมือนของทาสที่ดูซับซ้อนและลึกซึ้งขึ้น
มา ภาพดังกล่าวนี้จึงเท่ากับเป็นการปฏิเสธคำกล่าวหา
และประณามที่นักประวัติศาสตร์เคยมีต่อระบบทาสว่า
ทารุณ และไร้ซึ่งมนุษยธรรม. ฟิลลิปส์พูดถึงบ่อยครั้ง
เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ที่ดำรงอยู่ระหว่างนายทาสผิว
ขาวผู้เป็นเหมือนพ่อบ้านกับทาสผิวดำผู้ซื่อสัตย์และ
เหมือนเด็กในความดูแล.

สิ่งที่น่าสนใจมากในแนวการศึกษาและการวิ-
เคราะห์ของฟิลลิปส์ก็คือการที่เขาเป็นนักประวั-
ติศาสตร์เศรษฐกิจ แต่งานเขียนของเขาทั้งหมดไม่มีเรื่อง
ไหนที่พูดถึงแต่เศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว. สำหรับฟิล-
ลิปส์ เศรษฐกิจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบปกครอง
ทาสในภาคใต้เก่า. เขาไม่เคยศึกษาเรื่องทาสโดยที่ไม่ดู
ทางด้านอุดมการณ์ การเมืองและระเบียบโครงสร้างทาง
สังคมด้วย. เขาเชื่อว่าปัญหาสำคัญที่นักประวัติศาสตร์
เศรษฐกิจควรให้ความสนใจอย่างยิ่งก็คือขอบเขต
ความตื่นลึกลับบางอย่างที่ความคิด เหตุการณ์ สถาบัน
หรือนโยบายหนึ่ง ๆ สอดคล้องกับเศรษฐกิจแบบหนึ่ง
ได้ ฟิลลิปส์จึงพุ่งความสนใจไปที่วิธีการคิดของชนชั้น
นายทาส ซึ่งคุมเศรษฐกิจทั้งภาคอยู่และประเมินดูว่า
การตัดสินใจที่มีเหตุและผลทางเศรษฐกิจของคนกลุ่ม
นี้มีมากน้อยเพียงไร เขาเล็งที่จะใช้ตัวแบบทางเศรษฐ-
ศาสตร์มาวิเคราะห์ระบบและสังคมทาส เพราะเขา
ตระหนักดีว่าในสังคมทาสภาคใต้เก่านั้น มีปัจจัยหลาย
อย่างซึ่งมีรากเหง้ามาจากระบบแรงงานพิเศษที่จะมี
ปฏิริยาตอบโต้และปฏิเสธตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์ไป
ในที่สุด ดังนั้นฟิลลิปส์จึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อ
ลักษณะพิเศษของระบบเศรษฐกิจภาคใต้ ที่ด้านหนึ่งก็
ดำเนินไปตามเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ของระบบเศรษฐ-
กิจแรงงานเสรี (คือระบบทุนนิยม) แต่ในเวลาเดียวกัน

ก็มีอีกระบบที่ดำเนินไปอย่างมีเหตุผลทางสังคมและ
การจัดระเบียบการปกครองของระบบแรงงานทาส.¹⁰

เห็นได้ว่าแนวการศึกษาแบบทาสของฟิลลิปส์
แม้จะมีวิธีการรอบด้านมากขึ้นมีข้อมูลมากกว่าเดิม
แต่ก็มีความโน้มเอียงอีกด้านที่เกิดขึ้นตามมา เนื่อง
จากเขาอาศัยข้อมูลอันได้แก่เอกสารชั้นต้นที่เป็นของ
นายทาสผิวขาวเป็นส่วนใหญ่ บวกกับอารมณ์ความ
รู้สึกของ “คนใต้” ด้วยจึงทำให้อคติในการตีความ
ระบบทาสเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้. ปัญหาที่ฟิลลิปส์
เผชิญอยู่ ว่าไปแล้วก็เป็นปัญหาาร่วมกันของนักประ-
วัติศาสตร์ทั่วไป ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของ
งานประวัติศาสตร์ จึงอยู่ที่ว่านักประวัติศาสตร์ (และ
นักวิชาการอื่น ๆ ด้วย) จะมีท่าทีและการปฏิบัติต่อ
“อคติ” ของตนอย่างไร ถ้าหาก “อคติ” กลายมาเป็น
เป้าหมายและวิธีการในการศึกษาเมื่อใด ประวัติศาสตร์
เรื่องนั้นก็เป็นที่ได้เพียงเอกสารโฆษณาสินค้าหรือประ-
วัติศาสตร์ที่เลวเท่านั้น.

ในกรณีของฟิลลิปส์เขาไม่ได้ปล่อยให้ “อคติ”
มาครอบงำวิธีการศึกษาและวิเคราะห์ระบบทาสอเมริ-
กัน หากแต่เขาต้องการจะตอบคำถามพื้นฐานที่นัก
ประวัติศาสตร์อเมริกันรุ่นก่อน ๆ ไม่อาจให้คำอธิบาย
อย่างจะแจ้งได้ ปัญหาดังกล่าวได้แก่ลักษณะพื้นฐาน
ของสังคมทาสในภาคใต้ อะไรคือความสำเร็จและ
ความล้มเหลวของเศรษฐกิจทาส ทำไมนายทาสจึง
สามารถดำเนินการปกครองในสังคมตนได้อย่างค่อนข้าง
ราบรื่น ถ้าหากว่าระบบทาสคือความรุนแรงโหด
ร้ายและป่าเถื่อน และที่สำคัญที่สุด ทำไมคนใต้จึงรู้
สึกว่าตัวเองแตกต่างจากคนอเมริกันอื่น ๆ ทางเหนือ.

ฟิลลิปส์วางคำตอบต่อปัญหาทั้งหมดดังกล่าว
แล้ว บนเสาหลักสำคัญสองประการ ประการแรกคือ
“คนขาวสูงสุด” (White Supremacy) ประการที่สอง
เชื้อชาตินิโกรล้าหลัง สมมติฐานทั้งสองข้อนี้เมื่อมอง
จากทรรศนะสังคมหลังสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว
จะเห็นลักษณะอคติและการเหยียดผิวเหยียดเชื้อชาติ
แจ่มชัดมาก เพราะว่าลัทธิฟาสซิสต์ของพวกนาซีใน

เยอรมนีได้แสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายอย่างมหันต์ที่เกิดขึ้นจากลัทธิเหยียดเชื้อชาติ และความก้าวหน้าของการศึกษาด้านสังคมวิทยา-มานุษยวิทยาก็หักล้างทฤษฎีสังคมวิทยาแบบเก่าที่รองรับลัทธิเหยียดผิวลงไปได้. แต่สำหรับฟิลลิปส์และคนอเมริกันยุคก่อนสงครามโลก สมมติฐานที่ถูกเชื้อชาติอื่นยังเป็นสิ่งที่ไม่น่าหนักและรับฟังได้

ในบทความเรื่อง “The Central Theme of Southern History” (1928) ฟิลลิปส์เริ่มต้นบทความด้วยคำพูดธรรมดาที่นายท้ายเรือในแม่น้ำโอไฮโอมักเปรยขึ้นแทบทุกครั้งเมื่อเรือกำลังเข้าเทียบฝั่งขวาของแม่น้ำ. “เรากำลังเข้าถึงฝั่งอเมริกันแล้ว” ฝั่งขวาก็คือรัฐโอไฮโอ ซึ่งก่อนสงครามกลางเมืองเป็นรัฐฝ่ายเหนือทางฝั่งซ้ายคือรัฐเคนตักกี ซึ่งเป็นฝ่ายใต้¹¹ ฟิลลิปส์กล่าวว่า “ฝั่งเหนือเป็นอเมริกันไม่มีปัญหา แต่ฝั่งใต้เป็นอเมริกันที่มีความแตกต่าง.” สิ่งที่เขาได้และคนได้ต่างจากคนอเมริกันทั่ว ๆ ไปก็คือความสำนึกร่วมกันว่าภาคใต้จักต้องเป็นดินแดนของคนขาว ปณิธานนี้เกิดขึ้นหลังจากที่คนนิโกรขยายจำนวนเพิ่มมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาของการควบคุมคนผิวดำ เพื่อผลประโยชน์ของความสงบสุขในการปกครองและการรักษาอารยธรรมผิวขาว สำหรับคนใต้ระบบทาสจึงไม่ใช่เป็นเพียงระบบควบคุมและใช้แรงงาน หากแต่ยังเป็นระบบที่สร้างระเบียบสังคมและการปรับปรุงเชื้อชาติ. เมื่อคนใต้ปกป้องระบบทาสที่ถูกคนเหนือโจมตี พวกเขาจึงไม่ได้แตกต่างให้กับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเฉพาะหน้า แต่เป็นการต่อสู้เพื่อรักษาความสูงสุดของคนขาว และอารยธรรมของพวกเขา. และนี่เองที่ตอบได้ว่าทำไมรัฐทางใต้จึงประกาศแยกตัวออกจากสหรัฐฯ ภายหลังจากที่ลอร์ดลินได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีเมื่อปี ค.ศ. 1860 และทำไมคนที่ไม่มีความเชื่อที่มีเป็นจำนวนมากจึงเข้าร่วมสงครามกลางเมือง

เมื่อฟิลลิปส์พูดถึงความล้มเหลวของเชื้อชาตินิโกร เขาหมายถึงความล้มเหลวทั้งทางชีววิทยาและทาง

สังคมของคนดำในอัฟริกา เขาอ่านพบบันทึกและเอกสารในภาคใต้เก่าที่บรรดานายทาสมักบันทึกถึงความขี้เกียจและความโง่เขลาของทาสนิโกรในการทำงาน ฟิลลิปส์อาศัยทฤษฎีของนักสังคมวิทยา (Gabriel Tarde) ที่เสนอว่าการเอาใจนิโกรลงเป็นทาสก็เหมือนการจับสัตว์มาเลี้ยงให้เชื่อง ในระยะยาวย่อมเป็นผลดีต่อตัวทาสเอง เพราะถ้าอยู่ในสังคมอัฟริกา ก็ยังเป็นพวกอนารยชนต่อไป ความก้าวหน้าที่พวกทาสได้รับในระบบทาสอเมริกันแสดงออกในผลผลิตของเศรษฐกิจทาสที่สร้างความร่ำรวยและมั่งคั่งให้กับนายทาสทางใต้และรวมทั้งสหรัฐอเมริกาทั้งประเทศด้วย.

การที่ภาคใต้ประสบความสำเร็จในทางการเมืองและทางเศรษฐกิจทั้ง ๆ ที่มีประชากรจำนวนมากที่ล่าหลังป่าเถื่อนและมีภูมิประเทศเหมาะแก่การเกษตรนั้น เป็นภารกิจทางประวัติศาสตร์ที่ยากลำบากมาก ทางออกของภาคใต้ที่ดีที่สุดในความเห็นของฟิลลิปส์ จึงได้แก่การผลิตระบบโรงงานใหญ่และพัฒนาระบบทาสขึ้นมา ทำหน้าที่ควบคุมแรงงานพร้อมกับคัดแปลงนิโกรให้เป็นคนงานที่มีประสิทธิภาพพร้อมกันไปด้วย.¹²

แน่นอนว่าการตีความที่เอียงข้างนายทาสและมีอคติต่อนิโกรของฟิลลิปส์ย่อมเชื่อเชิญการวิพากษ์โต้แย้งจากนักประวัติศาสตร์รุ่นต่อมาไม่ช้าก็เร็ว. หลังจากที่นักสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา เสนอทฤษฎีใหม่ล้มล้างการตีความที่อ้างว่าเชื้อชาติกำหนดวัฒนธรรมและหันมาให้น้ำหนักต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (เช่นงานของ Franz Boas) การวิพากษ์วิจารณ์ผลงานและแนวการวิเคราะห์ของฟิลลิปส์ก็ก่อตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งมารวมศูนย์อยู่ที่หนังสือเรื่อง *The Peculiar Institution* (1956) ของ เคนเน็ธ สแตมป์ (Kenneth M. Stampp)

ถึงแม้คำวิพากษ์ของสแตมป์จะมีน้ำหนักและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแต่เขาก็ไม่ได้มีกรอบการศึกษาและข้อมูลนี้แตกต่างโดยพื้นฐานจากของฟิลลิปส์ ไม่มี การวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานและปัญหาของเศรษฐกิจ

ทาสใหม่ ไม่มีปัญหาการเมืองของระบบทาส. สิ่งที่เพิ่มเติมที่เสนอก็คือสภาพด้านกลับของฟิลลิปส์ โดยเฉพาะด้านชีวิตความเป็นอยู่ของทาส. เขากล่าวว่าระบบทาสก็คือระบบแรงงานที่ตั้งอยู่บนปัจจัยที่ง่ายที่สุดคือการใช้กำลังบังคับ. ถ้าไม่มีการบังคับลงโทษระบบนี้ก็อยู่ไม่ได้ ทรรศนะของเขาต่อทาสจึงไม่ต่างจากพวกนักต่อต้านทาสทางเหนือในอดีต. กล่าวคือเขาก็ยังมองทาสโดยผ่านสายตาคอนขาวอยู่นั่นเอง ดังคำกล่าวของเขานี้ในคำนำว่า “คนนิโกรนั้นไม่ใช่ใครอื่น หากแต่คือคนผิวขาวที่มีผิวสีดำนั่นเอง” ดูเถิด ๗ คำพูดนี้เป็น การยอมรับความเท่าเทียมกัน ระหว่างคนดำกับคนขาว แต่ลึกลงไปเพิ่มเติมก็กำลังปฏิเสธความเป็นนิโกร และวัฒนธรรมของนิโกรที่หยั่งรากลงในสังคมอเมริกันมาไม่น้อยกว่าคนผิวขาวด้วยเช่นกัน.¹³

ช่วงระยะเวลาครั้งแรกของศตวรรษที่ 20 ยังได้เห็นการก่อตัวและเติบโตอย่างน่าสนใจของกลุ่มนักประวัติศาสตร์อเมริกันนิโกร ผลงานส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้มุ่งไปที่การโต้แย้งกับการตีความระบบทาสแบบเก่าของนักวิชาการผิวขาวมากกว่าการวิเคราะห์โต้แย้ง ในปัญหาเศรษฐศาสตร์ของระบบทาส ประเด็นที่เด่นชัดในตอนนั้นคือการแสดงให้เห็นว่าคนนิโกรจากอดีตถึงปัจจุบันไม่ได้ล่าหลังป่าเถื่อนมาแต่กำเนิด หากแต่ยังได้อุทิศผลงานในการร่วมสร้างวัฒนธรรมอเมริกันขึ้นมาด้วยนอกเหนือจากทางเศรษฐกิจ

ผู้นำกลุ่มนักประวัติศาสตร์นิโกรได้แก่ คาร์เตอร์ วูดสัน (Carter Woodson) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งวารสารประวัติศาสตร์นิโกร (Journal of Negro History) ขึ้นมา เขาเป็นผู้ผลักดันนักประวัติศาสตร์นิโกรรุ่นต่อ ๆ มาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับนับถือในวงวิชาการทั่วไป และที่วารสารนิโกรฉบับนี้เองที่นักประวัติศาสตร์ฝ่ายซ้ายผิวขาวหลายคนได้เริ่มแสดงผลงานออกมาก่อนที่จะเป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงกว้างต่อมา เช่น อีริค วิลเลียมส์ (Eric Williams), ริชาร์ด ฮอฟสตัดเตอร์ (Richard Hofstadter) เฮอร์เบิร์ต แอพท์เธกเกอร์ (Herbert Aptheker) และยูยีน เฮโนเวลลี (Eu-

gene Genovese) เป็นต้น.

ปัญหาที่กลุ่มนักประวัติศาสตร์นิโกรเองมีความยากลำบากทั้งแก่ใจค่อนข้างยากด้วย ก็คือปัญหาว่าทำอย่างไรจึงจะเขียนประวัติศาสตร์ของคนผิวดำออกมาให้ได้ ความยากลำบากประการแรกคือ คนนิโกรในสหรัฐฯ จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นคนธรรมดาสามัญ และการเขียนประวัติศาสตร์ชาวบ้านธรรมดาทั่ว ๆ ไปนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ตื่นเต้นและท้าทายนักประวัติศาสตร์มากเท่าไรนัก วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่เคยมีมาก็ล้วนแต่สรุปจากประวัติศาสตร์ของวีรบุรุษหรือผู้นำ ความยากลำบากประการที่สองจึงตามมาหลังจากแก้ปัญหาค้างแรกลงไปได้ ก็คือว่าทาสนิโกรและนิโกรอิสระในระบบทาสที่ปิดกั้นการศึกษาและการมีโอกาสในชีวิตสังคมไม่สามารถให้หลักฐานในรูปของเอกสารชั้นต้นสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์ได้อย่างง่ายดายเลย

ลักษณะเด่นในงานประวัติศาสตร์ที่เขียนโดยคนนิโกรเองจึงได้แก่การค้นพบและนำเอาหลักฐานชั้นต้นใหม่ ๆ หลายอย่างมาใช้ในการศึกษาทาสอเมริกา หลักฐานดังกล่าวได้แก่การสำรวจประชากร โบราณเขียนสมรส พิณัยกรรม ใบสูติบัตร และใบมรณกรรม

ไบสัญญาต่าง ๆ เอกสารในศาล และรวมถึงหนังสือ รายละเอียดเกี่ยวกับเมืองต่าง ๆ ความพยายามดังกล่าวบรรลุผลได้ก็ในการศึกษาเรื่องราวของกลุ่มนิโกรอิสระมากกว่าการศึกษาเรื่องราวโดยตรง. เพราะคนกลุ่มแรกนี้มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นชิ้นเป็นอันมากกว่าคนกลุ่มหลัง

ข้อสรุปสำคัญจากการศึกษาชีวิตนิโกรอิสระในสมัยทาสก็คือการที่คนเหล่านั้นสามารถสะสมทรัพย์สินทั้งที่เป็นวัตถุและเป็นทาสด้วย ข้อเท็จจริงนี้แสดงว่าคนดำก็มีความสามารถในการประกอบกิจการมิใช่โง่เขลาเลี้ยงตัวเองไม่ได้.¹⁴

ก้าวต่อมาคือการศึกษาชีวิตของทาสนิโกร ซึ่งนักประวัติศาสตร์นิโกรสามารถเสนอความรู้สึกนึกคิดของคนดำได้ดีกว่า. ด้านที่ไม่มีใครเคยพูดถึงมาก่อนคือความพยายามของทาสเองที่จะแสวงหาการศึกษาและความชำนาญในงานฝีมือ สองสิ่งนี้นายทาสสงวนและระวังไม่ให้บรรดาทาสทั่วไปมีเพราะมันหมายความว่าทาสคนนั้นมีโอกาสหลบหนีและอาศัยวิชาความรู้เลี้ยงตัวให้เป็นอิสระได้. ทั้ง ๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมและบีบบังคับของระบบทาส การที่ทาสยังสามารถฝึกฝนตนเองให้อ่านออกและมีวิชาชีพได้ต้องนับว่าเป็นความสามารถอย่างสูงทีเดียว. ข้อเท็จจริงนี้ทำให้สมมติฐานที่ว่าภาคใต้เก่าไม่อาจพัฒนาอุตสาหกรรมที่ทัดเทียมภาคเหนือได้ เพราะว่ามีแรงงานนิโกรจำนวนมากที่ไร้ฝีมือนั้นขาดน้ำหนักลงไปมากทีเดียว.

นอกจากนี้นักประวัติศาสตร์นิโกรยังเสนอภาพของการต่อต้านระบบทาสที่ลึกซึ้งขึ้นและลดการกล่าวเกินเลยไป. เช่นฟิลลิปส์พูดถึงพฤติกรรมต่อต้านทาสว่าเป็นเพียงการประกอบอาชญากรรมธรรมดา ในขณะที่นักเขียนสำนักต่อต้านทาสวาดภาพการต่อต้านระบบทาสในแทบทุกอย่างก้าวและลมหายใจของนิโกร ถึงกับว่า “การลักขโมย” “การโกหก” และ “การหลอกลวง” ของทาสนิโกรก็จัดว่าเป็น “การกบฏต่อต้าน” ระบบทาสด้วยเหมือนกัน

สำนักนิโกรยังแก้ความเข้าใจผิดที่มีอยู่ก่อนหน้านี้อันว่าลัทธิเหยียดเชื้อชาติ (racism) นั้น เป็นปรากฏการณ์ของภาคใต้เท่านั้น โดยชี้ให้เห็นว่าที่จริงแล้วภาคเหนือก็มีอคติและเหยียดเชื้อชาติมากพอ ๆ กับทางใต้ทีเดียว. ในต้นศตวรรษที่ 19 นิโกรอิสระบางคนที่ย้ายไปทำมาหากินในภาคเหนือไม่สามารรถทนตบตงงานและอดอยากต่อไป จึงต้องเดินทางกลับภาคใต้และกลับเข้ามาเป็นทาสอยู่ในไร่ต่อไป และในภาคใต้เองที่นิโกรฝึกฝนอาชีพต่าง ๆ ได้มากกว่าทางเหนือ.¹⁵

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองปัญหาระหว่างผิวดำกับผิวขาวค่อย ๆ ทวีความรุนแรงขึ้น ในขณะที่เศรษฐกิจอเมริกาขยายตัวใหญ่มากขึ้น ร่ำรวยและมั่งคั่งมากขึ้น แต่สัดส่วนที่คนนิโกรได้รับก็ยังน้อยลง การศึกษาปัญหาคนนิโกรจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีย้อนกลับไปสู่อดีตสมัยทาส. ผลงานชิ้นสำคัญที่ทำทนายประวัติศาสตร์นิพนธ์ดั้งเดิมและจะจุดชนวนให้กับการอภิปรายโต้เถียงเรื่องลักษณะพื้นฐานของระบบทาสใหม่ได้แก่เรื่อง *ทาส : ปัญหาในชีวิตทางสถาบันและภูมิปัญญาอเมริกัน* (Slavery : A Problem in American Institutional and Intellectual Life) โดย สแตนลีย์เอลกินส์ (Stanley Elkins)

หนังสือเล่มนี้ไม่มีข้อมูลใหม่เมื่อเทียบกับงานของฟิลลิปส์หรือสแตมป์ แต่สิ่งที่เอลกินส์ทำให้งานการประวัติศาสตร์ทาสอเมริกันมีชีวิตชีวขึ้นอีกมากเป็นผลจากการที่เขาเอาวิธีการและมโนทัศน์ทางสังคมศาสตร์มาวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ทาสเสียใหม่. ข้อเสนอสำคัญสองประการของเอลกินส์คือ หนึ่งระบบทาสในสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นคนนิโกรอเมริกันหนักหน่วงรุนแรงกว่าระบบทาสในละตินอเมริกา. โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการเลิกทาสแล้ว เหตุผลก็คือในสหรัฐอเมริกาไม่มีสถาบันหลักเช่นโบสถ์ในศาสนาคริสต์นิกายที่ต่อต้านและช่วยเหลือทาสให้สามารถหลุดพ้นจากโซ่ตรวนของระบบทาสและสามารถใช้ชีวิตอิสระเสรีอย่างเท่าเทียมกับคนขาว ตรงกันข้ามกับสังคมละติน

อเมริกา ที่มีโบสถ์แคธอลิกเป็นหลักในการลดความรุนแรงและการเหยียดเชื้อชาตินิโกร ข้อนี้เอลกินส์อาศัยข้อมูลจากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างทาสในสหรัฐฯ กับทาสในละตินอเมริกา. หนังสือที่โด่งดังและเป็นเล่มบุกเบิกในการขยายขอบเขตการศึกษาเรื่องทาสจากสังคมเดียวมาสู่การเปรียบเทียบเพื่อเข้าใจลักษณะสำคัญในสังคมทาสในที่ต่าง ๆ ได้ดีและถูกต้องมากขึ้น ได้แก่หนังสือของ Frank Tannenbaum, *Slave and Citizen: The Negro in the Americas* (New York: Vintage Books, 1946).

ข้อเสนอประการที่สองของเอลกินส์คือความโหดของระบบทาสในสหรัฐอเมริกา มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของชนนิโกร. เขากล่าวว่าระบบทาสได้ทำให้นิโกรเปลี่ยนจากบุคลิกเดิมที่มีมาแต่แอฟริกากลายเป็นบุคคลที่มีลักษณะกะรุ่งกะริ่ง มีท่าทางแบบคน “สิ่งตึง” (หรือ “ชู้บ้อ” ในคำสแลงปัจจุบัน) ไม่ค่อยฉลาดเฉลียวและไม่รู้จักรับผิดชอบเอาแต่สนุกสนานเหมือนกับเด็ก ๆ เป็นต้น. เอลกินส์ใช้คำแทนลักษณะด้านลบทั้งหมดของนิโกรว่า “Sambo” ที่มาจากทฤษฎีอื่น ๆ นี้ก็คือ จากการศึกษาของนักสังคมศาสตร์ เช่น นักจิตวิทยา สังคมวิทยามานุษยวิทยา เป็นต้น -- เกี่ยวกับค่ายกักกันของนาซีสมัยสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งพบว่าค่ายนาซีได้เปลี่ยนบุคลิกของเชลยให้เป็นแบบเด็กที่ช่วยตัวเองไม่ค่อยได้. สังเกตว่านัยยะ (implication) สำคัญที่อยู่ภายใต้ข้อเสนอทั้งสองของเอลกินส์ โดยที่เขาอาจจะตระหนักถึงมันหรือไม่ก็ตาม ได้แก่ความคิดที่ว่าระบบทาสในสหรัฐกดขี่และทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นของนิโกรรวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมจากแอฟริกาดังนั้นจึงทำให้คนนิโกรกลายเป็นคนที่ช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องพึ่งพาอาศัยคนขาวตลอดเวลา และแม้กระทั่งโครงสร้างครอบครัวนิโกรก็จะเป็นไปไม่ได้ที่จะดำรงอยู่อย่างเป็นเอกภาพได้ เพราะว่าหน่วยสังคมที่เล็กที่สุดและเป็นธรรมชาติที่สุดในการรักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนเชื้อชาติหนึ่ง ๆ นั้น ก็คือครอบครัว

นั่นเอง. นัยยะอันนี้เองที่ต่อมาจะจุดระเบิดให้การอภิปรายคั่นคว่ำและวิเคราะห์ปัญหาทาสในระดับลึกซึ้งและสลับซับซ้อนมากขึ้นอีก.

สแตนลีย์ เอลกินส์และการคั่นคว่ำของเขาที่เช่นเดียวกับนักประวัติศาสตร์อเมริกันคนอื่น ๆ ที่เราได้กล่าวถึงแล้ว ว่าวิธีการศึกษาและความรู้สึกนึกคิดของเขามีส่วนสัมพันธ์กับยุคสมัยมากทีเดียว. นักประวัติศาสตร์นั้นก่อนอื่นก็คือประชาชนและเป็นปัจเจกชนในสังคม ตัวนักประวัติศาสตร์เองก็มีประวัติศาสตร์ที่เขาได้รับถ่ายทอดมาจากสังคมนั้นด้วยเช่นกัน ทฤษฎีและข้อเสนอของเอลกินส์สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของนักประวัติศาสตร์และคนอเมริกันในทศวรรษปี ค.ศ. 1960 ที่ต้องการประณามระบบทาสและปฏิเสธการมองระบบนี้อย่างมีเหตุผล อีกด้านหนึ่งข้อเสนอนี้ให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่โครงการของรัฐบาลในการสงเคราะห์และช่วยเหลือคนนิโกรทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยให้คนขาวแบกรับภาระเหล่านี้มากหน่อยเพราะที่ผ่านมากคนนิโกรก็ได้ตกเป็นเหยื่อโดยไม่ได้สมัครใจในสังคมอเมริกันมาโดยตลอด.

การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทาสเพื่อตอบโต้ข้อเสนอของเอลกินส์หรือเพื่อเสริมจุดอ่อนที่มีอยู่ในประวัติศาสตร์นิพนธ์เรื่องทาสอเมริกันผลักดันให้การคั่นคว่ำก้าวพ้นจากการศึกษาแต่สถาบันทาสและตัวนายทาสผิวขาวมาสู่การศึกษาชีวิตของทาสนิโกรจากปากคำของนิโกรเอง. นักวิชาการอเมริกันจำนวนหนึ่งได้รวบรวมคำบอกเล่าของคนนิโกรที่เคยเป็นทาสมาก่อน โครงการนี้เริ่มมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองและเสร็จเรียบร้อยตีพิมพ์ออกมาเป็นชุด 18 เล่มก็ในปี ค.ศ. 1972.¹⁶ นักประวัติศาสตร์รุ่นใหม่จึงมีโอกาสดูศึกษาระบบทาสจากตัวทาสเอง การคั่นคว่ำรุ่นหลังนี้ปฏิเสธข้อเสนอและการคั่นคว่ำของเอลกินส์และนักประวัติศาสตร์รุ่นก่อน ๆ ไปมาก เช่น ในกรณีลักษณะของทาสก็ไม่เชื่อว่าจะปราศจากความเป็นตัวของตัวเองและช่วยตัวเองไม่ได้เลย ชีวิตในไร่ขนาดใหญ่ออกถึงความสัมพันธ์ที่คนสองกลุ่มสอง

ผิวต่างมีผลกระทบซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ความสัมพันธ์ด้านเดียวจากนายทาสลงไปสู่ทาสเสมอ. ในทางวัฒนธรรมทาสนิโกรสามารถผสานคัดเปลลงมรดกทางวัฒนธรรมออฟริกันให้เข้ากับวัฒนธรรมอเมริกันที่พวกเขาสัมผัสอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน. คนดำยังได้พัฒนาชุมชนและวัฒนธรรมนิโกรขึ้นมาทั้งภายในระบบทาสและภายหลังการเลิกทาสแล้ว. ชุมชนและวัฒนธรรมของนิโกรนี้แหละที่เป็นปัจจัยหล่อหลอมบุคลิกภาพของนิโกรซึ่งมีความเป็นตัวของตัวเองไม่น้อยทีเดียว. นักประวัติศาสตร์อเมริกันนิโกรที่มีผลงานสำคัญเป็นที่ยอมรับทั่วไปในเรื่องวัฒนธรรมของคนดำในอเมริกาก็คือ จอห์น บลาสซิงเกม (John Blassingame, *The Slave Community : Plantation Life in the Antebellum South*, New York, 1972).

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นผลงานการศึกษาและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ทาสอเมริกันที่สำคัญและเด่นแต่ไม่ได้หมายความว่าผลงานของนักประวัติศาสตร์อเมริกันท่านอื่น ๆ ที่มีได้ระบุถึงจะปราศจากคุณค่าหรือเนื้อหาสำคัญ. การนำเสนอในที่นี้เป็นเพียงการเลือกสรรผลงานและนักประวัติศาสตร์จำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งแต่ละกลุ่มแนวคิดยังมีนักประวัติศาสตร์สำคัญอีกหลายคน. สำหรับแนวทางการศึกษาและวิเคราะห์ที่กล่าวมาแล้ว เนื้อหาของการเสนอและการโต้แย้งมักรวมศูนย์อยู่ที่ปัญหาเชื้อชาติ ปัญหาศีลธรรม และปัญหาวัฒนธรรม การโต้แย้งในวิธีการและปรัชญาเบื้องหลังการวิเคราะห์ยังไม่ใช่ปัญหาสำคัญ กลุ่มที่จะนำการโต้แย้งเหล่านี้มาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาปัญหาทาสด้วยก็คือกลุ่มนักประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและกลุ่มนักประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซ.

ในบรรดาประเทศอุตสาหกรรมตะวันตกด้วยกัน สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่เกิดหลังเพื่อนและเมื่อยุโรปก้าวเข้าสู่กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม สหรัฐฯ ก็ยังมีโอกาสเห็นดอกผลทั้งด้านลบและบวกของการปฏิวัติอุตสาหกรรมก่อนที่ตัวเองจะปฏิวัติอุตสาหกรรม ปัจจัยหลายอย่างประกอบกันที่ทำให้หนทาง

การสร้างสังคมอุตสาหกรรมต่างไปจากยุโรป--และปัจจัยหนึ่งก็คือระบบทาสที่เราจะพูดถึงต่อไป--แต่ผลอันหนึ่ง (ซึ่งถือว่าเป็นด้านลบหรือบวกก็ได้แล้วแต่จุดยืนในการประเมิน) ก็คือการทำขบวนการกรอมริกันไม่สามารถพัฒนาเป็นพลังทางการเมืองฝ่ายซ้ายที่เข้มแข็งจริงจังได้ และผลต่อเนื่องอีกประการก็คือขบวนการฝ่ายซ้ายที่อ่อนแอทั้งในทางการเมืองและในทางทฤษฎี.

ชาวมาร์กซิสต์อเมริกันใช้เวลาค่อนข้างนานกว่าจะลงมาศึกษาปัญหาะบบทาสอเมริกันอย่างจริงจัง ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งแรกจนถึงทศวรรษที่ 1930 อันเป็นยุคทองของฝ่ายซ้ายอเมริกัน งานศึกษาด้านประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกาดำเนินไปตามกรอบทฤษฎีที่เคร่งครัดของพรรคคอมมิวนิสต์อเมริกา กล่าวได้ว่าการศึกษาประวัติศาสตร์อเมริกาของชาวลัทธิมาร์กซรุ่นแรกนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การรับใช้แนวทางและนโยบายของพรรคมากกว่าการเข้าใจประวัติศาสตร์และสังคมอเมริกันอย่างจริงจัง. ข้อเขียนที่ดีพิมพ์ออกมาจึงเป็นการค้นหาประสบการณ์ในอดีตของคนอเมริกันที่จะมารองรับความชอบธรรมของการต่อสู้ทางการเมืองในปัจจุบันและที่ขาดไม่ได้ก็คือมาช่วยตอกย้ำความเชื่อที่ว่าชัยชนะของชนชั้นกรรมาชีพอเมริกันอยู่ไม่ไกลแล้ว.¹⁷

การศึกษาเรื่องทาสของนักประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซในสหรัฐอเมริกาได้รับอิทธิพลอย่างมากจากข้อเขียนของมาร์กซ-เอนเกลส์ อิทธิพลดังกล่าวมิใช่มีแต่เพียงทางด้านทฤษฎีและวิธีการของลัทธิมาร์กซเท่านั้น หากเป็นการนำเอาข้อสรุปข้อสังเกตและการรวบรวมข้อมูลมาร์กซมาใช้ทั้งหมดโดยไม่มีการตรวจสอบและพิจารณาถึงความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลตลอดไปจนถึงข้อสรุป. ดังนั้นจุดอ่อนประการแรกของการศึกษาเรื่องทาสอเมริกันโดยนักประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซจึงได้แก่การที่คนรุ่นหลังถือเอาความผูกพันทางการเมืองของมาร์กซ-เอนเกลส์ต่อปัญหาทาสมาแทนการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ของเขา. มาร์กซและเอนเกลส์เข้าใจระบบทาสอเมริกัน

ผ่านหนังสือที่เขียนโดย J.E. Cairnes เรื่อง *The Slave Power* และบันทึกการเดินทางในภาคใต้ของ Frederick L. Olmsted หนังสือดังกล่าวให้ภาพกว้าง ๆ และทั่วไปได้ดีแต่ผู้เขียนขาดความเข้าใจและประสบการณ์ในสังคมภาคใต้ จึงไม่อาจให้การวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้ง เมื่อพิจารณาสภาพสังคมและการเมืองในสมัยของมาร์กซ ความเข้าใจในเรื่องทาสเป็นผลจากจุดยืนและพันธะทางการเมืองของเขาต่อขบวนการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพ ดังนั้นสำหรับมาร์กซ การเกลียดชังและโจมตีระบบทาสในอเมริกาภาคใต้จึงเหมาะสมสำหรับมาร์กซ แต่แนวทางและวิธีการวิเคราะห์ที่ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของนักประวัติศาสตร์ฝ่ายซ้าย ปัจจุบันไม่จำเป็นต้องจำลองให้เหมือนมาร์กซทุกประการ การศึกษาความคิดทฤษฎีของมาร์กซ จึงไม่ใช่การค้นหาวาอะไรคือสิ่งที่มาร์กซคิดและจริง ๆ แล้วหมายถึงอะไร หากการอยู่ที่การค้นหาวาอะไรคือสิ่งที่มีความหมายในความคิดของเขา โดยพิจารณาในบริบทของงานเขียนทั้งหมดของเขา.¹⁸

จากการวิเคราะห์ที่จำกัดและความคลุมเครือของการตีความประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซทำให้งานเขียนจำนวนมากของนักประวัติศาสตร์มาร์กซิสต์อเมริกันจากต้นศตวรรษที่ 20 มาจนถึงยุคสงครามเวียดนามในทศวรรษปี 1960 โน้มเอียงไปทางด้านการใช้ปัจจัยเศรษฐกิจอธิบายเหตุการณ์ประวัติศาสตร์จนมีผู้วิจารณ์ว่าเป็นทฤษฎีเศรษฐกิจชี้ขาด (economic determinism). ผลงานแรก ๆ ที่โด่งดังมากและต่อมากลายเป็นจุดอ่อนที่นักประวัติศาสตร์เสรีนิยมและอนุรักษนิยมใช้เป็นเป้าโจมตีก่อนขอออกอย่างสนุกมือก็คือหนังสือเรื่อง *An Economic Interpretation of the Constitution of the US.* (1913) โดย ชาลส์ เบียร์ด (Charles Beard) ซึ่งเสนอว่ารัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาเป็นผลมาจาก “ผลประโยชน์ทางชนชั้น” ของบรรดาผู้ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวและมีทุนในกิจการอุตสาหกรรม การเงิน

การค้าและการเดินเรือ เป็นต้น เบียร์ดเป็นนักประวัติศาสตร์ยุค “ก้าวหน้า” ด้วยเช่นกัน เขาจึงเชื่อว่าความก้าวหน้าทางสังคมเป็นผลของการต่อสู้ระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในสังคม. ดังนั้นแนวการศึกษาและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์จึงเริ่มด้วยการหาชนชั้นทางเศรษฐกิจและกลุ่มทางสังคมก่อน แล้วจากนั้นจึงวิเคราะห์ว่ากลุ่มใดจะได้ประโยชน์และกลุ่มไหนจะสูญเสียผลประโยชน์ในการร่างรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1787. งานชิ้นนี้ถูกโจมตีมากกว่าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ฉาบฉวย ส่วนข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคมก็ไม่เป็นระบบ ถือเอาเป็นเกณฑ์ไม่ได้¹⁹

ข้อที่น่าสังเกตก็คือผู้ที่โจมตีและคัดค้านประวัติศาสตร์วัตถุนิยมของลัทธิมาร์กซมักฉายเอาจุดอ่อนอันนี้มาเป็นประเด็นหลักในการปฏิเสธวิธีการของมาร์กซ โดยสรุปว่าประวัติศาสตร์แบบลัทธิมาร์กซก็คือประวัติศาสตร์เศรษฐกิจกำหนดตายตัวนั่นเอง คำวิจารณ์และตัวอย่างที่พอมองเห็นได้จากผลงานบางชิ้นทำให้นักประวัติศาสตร์อื่น ๆ ละทิ้ง(ถ้าไม่ปฏิเสธทั้งหมดเลย) การค้นคว้าถึงวิธีการที่แท้จริงของลัทธิมาร์กซ ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วเป็นปฏิบัติกับวิธีการเศรษฐกิจกำหนด. ตัวอย่างเช่นการวิเคราะห์ชนชั้นคำจำกัดความของชนชั้นคือกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการผลิต ดังนั้นการวิเคราะห์ชนชั้นซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของลัทธิมาร์กซจึงได้แก่การค้นคว้าความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจ เพราะการกำหนดชนชั้นในสังคมจำต้องเริ่มต้นที่ความสัมพันธ์ของคนกับปัจจัยการผลิต เพียงเท่านั้นปัญหาที่ยังไม่เกิด. แต่ถ้านำเอากำเนิดหรือรากเหง้าในทางเศรษฐกิจของชนชั้นหนึ่งในสังคมมาอธิบายเป็นสิ่งเดียวกับลักษณะพัฒนาการของชนชั้นนั้นด้วยแล้วก็เป็นการละเมิดหลักการสำคัญของมาร์กซที่ว่าชนชั้นในสังคมก่อรูปขึ้นมาภายใต้ปริมาณที่ครอบคลุมประสบการณ์ทั้งหมดของมนุษย์ ซึ่งแสดงออกผ่านมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจและทางวัฒนธรรม สมมติฐานที่ว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชนชั้นหนึ่ง ๆ ย่อมมีความจำ

เป็นและสำคัญมากกว่าปัจจัยสังคมอื่น ๆ เช่น ค่านิยมทางศาสนานั้นยังไม่อาจพิสูจน์ว่าเป็นจริงถูกต้องเสมอไปในประวัติศาสตร์ เพราะปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมก็เช่นเดียวกับทางเศรษฐกิจ ต่างก็มีความขัดแย้งภายในของมันเองที่ผลักดันให้มันพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยตามกฎแห่งวิภาษวิธี เศรษฐกิจจึงไม่ใช่ “อภิลิทธิชน” ที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ดังกล่าวและคอยทำหน้าที่บงการปัจจัยอื่น ๆ แต่ผู้เดียว.²⁰

ปัญหาพื้นฐานที่แบ่งแยกนักประวัติศาสตร์ฝ่ายซ้ายในสหรัฐอเมริกาออกเป็นสองกลุ่มก็คือปัญหาลักษณะสังคมทาสในภาคใต้สหรัฐฯ. ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าสังคมทาสในภาคใต้เก่าก็คือสังคมทุนนิยมนั่นเอง เพียงแต่รูปแบบแรงงานเสรีมีน้อยเพราะมีการบังคับใช้แรงงานทาสได้ แรก ๆ บางคนเสนอโดยขาดการค้นคว้าอย่างจริงจังว่าระบบทาสทางใต้ทำให้เศรษฐกิจสังคมทั้งภาคล้าหลังกว่าทางเหนือ²¹ ต่อมาจึงมีการศึกษาละเอียดลึกซึ้งขึ้นและพบว่าระบบทาสมีประสิทธิภาพในการบริหารงานและการผลิตทัดเทียมกับระบบโรงงานทางเหนือทีเดียว.²² แม้ในกลุ่มเดียวกันนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะมีความคิดเห็นลงรอยกันเสียทั้งหมด. บางคนแย้งว่าถ้าระบบทาสมีผลผลิตสูงทำไมภาคใต้เก่าจึงไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมได้สำเร็จเล่า²³

แต่สภาพความเป็นจริงที่ดำรงอยู่ในสังคมภาคใต้เก่าซึ่งมีความแตกต่างจากภาคเหนือ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้นักประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซ์จำต้องทบทวนและค้นคว้าให้ละเอียดขึ้นอีก. ผลที่ตามมาก็คือการเสนอภาพสังคมภาคใต้ว่ามีอารยธรรมและอุดมการณ์ที่แตกต่างจากทางเหนือ วิลเลียม เอ. วิลเลียมส์ เขียนใน *The Contours of American History* (1961) ว่าอุดมการณ์ของภาคใต้คือ “ลัทธิพานิश्यนิยม” ส่วนทางเหนือได้แก่ “การค้าเสรี” ซึ่งหมายความว่าภาคใต้มีความคิดแบบก่อนทุนนิยมในขณะที่ทางเหนือเป็นทุนนิยมนั่นเอง. การแบ่งแบบตายตัวเช่นนี้ ทำให้วิลเลียมส์วิเคราะห์ต่อไปว่า การโจมตีระบบทาสโดยพวกนักต่อต้านทาสทางเหนือก็คือการรุก

โจมตีของ “ลัทธิการค้าเสรี” นั่นเอง นี่เองเป็นจุดที่ผลักดันให้ชาวใต้รวมตัวกันต่อสู้ป้องกันระบบทาสของตนจากการโจมตีของทางเหนือ. ประเด็นสำคัญที่วิลเลียมส์ได้ค้นคว้าก่อนสรุปก็คือ อะไรเป็นพื้นฐานทางวัตถุของอุดมการณ์นายทาส อะไรทำให้ชาวใต้ทั้งหมดลุกขึ้นปกป้องสังคมของพวกเขา (โดยที่คนได้จำนวนมากไม่มีทาสเป็นสมบัติของตนเอง).²⁴

เพื่อหลีกเลี่ยงจากการถูกตราว่าเป็นพวกลัทธิเศรษฐกิจกำหนด แบริงตัน มัวร์ จูเนียร์ (Barrington Moore, Jr.) ในบทที่ว่าด้วย “สงครามกลางเมืองอเมริกัน : การปฏิวัติครั้งสุดท้ายของชนชั้นนายทุน”²⁵ ได้เสนอการวิเคราะห์ที่ค่อนข้างละเอียดอ่อนว่าสงครามครั้งนี้ไม่ใช่เป็นการต่อสู้แข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างสองภาค เพราะระบบทาสไม่ได้ทำลายระบบทุนหากเป็นส่วนประกอบอันหนึ่งของระบบทุนนิยม. ทาสไม่ได้ขัดขวางการพัฒนาของเศรษฐกิจทุนนิยม, แต่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของประชาธิปไตยและเมือง. เมื่อทุนนิยมทางเหนือขยายออกไปทางตะวันตกทำให้พันธมิตรของชนชั้นนายทุนภาคเหนือเข้มแข็งขึ้น ดังนั้นพวกเขาจึงไม่จำเป็นต้องประนีประนอมหรือสามัคคีกับ “ทุนการค้า” ภาคใต้อีกต่อไป. มัวร์มองเห็นคุณลักษณะบางประการของนายทาสทางใต้ที่ไม่ใช่ทุนนิยมเหมือนทางเหนือ แต่เขาไม่ได้ลงไปวิเคราะห์ค้นหาอุดมการณ์และจิตสำนึกทางชนชั้นของบรรดานายทาส เพราะเขาคิดว่ามันคงไม่ใช่ประเด็นที่มีความหมายอะไรมากนัก อุดมการณ์และวัฒนธรรมของนายทาสคงเป็นเพียง “ความหลงผิด” ที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วก็หมดบทบาทไปในที่สุด ทักษะเช่นนี้เกิดขึ้นได้ง่ายในการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ เพราะเรามักมองจากปัจจุบันย้อนกลับไปหาอดีต เราขอมองเห็นก่อนแล้วว่าอดีตที่เรากำลังศึกษาอยู่นั้นสั้นยาวหรือยุติลงตรงจุดไหน และอย่างไร นักประวัติศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องระบบทาสจนถึงสงครามกลางเมืองย่อมรู้อยู่แก่ใจว่า สิ่งเหล่านั้นพังทลายสูญสิ้นไปพร้อมกับความพ่ายแพ้ในสงครามกลางเมืองของ

ชนชั้นนายทาส. จะมีใครสักกี่คนที่อยากรู้และเข้าใจ เหตุผลว่าทำไมบรรดานายทาสและคนจนที่ไม่มีทาสทางใต้จึงสละชีวิตและทรัพย์สินในการสงคราม น้อยคนที่คิดว่าระบบทาสจะมีเหตุผลและความชอบธรรม ในการดำรงอยู่ของมันถึงขั้นที่นักประวัติศาสตร์อาจไปเข้าใจมันได้โดยไม่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ปกป้องสถาบันที่ไร้ศีลธรรมยิ่งนี้.

แนวโน้มสำคัญที่ครอบงำผลงานของนักประวัติศาสตร์มาร์กซิสต์จึงได้แก่การขาดความสนใจใน ปัญหาพลังทางชนชั้นและกระบวนการพัฒนาของชนชั้นนายทุน. พลังสังคมมักถูกแบ่งง่าย ๆ ว่าเป็นพวก ก้าวหน้าหรือล้าหลัง ชาวลัทธิมาร์กซอเมริกันบางคน เมื่อศึกษาเรื่องทาสอเมริกันจึงรับเอาอารมณ์ความรู้สึกแบบนักต่อต้านทาสในอดีตมาใช้ ด้วยการเน้นลักษณะ กดขี่ขูดรีดอย่างรุนแรงของระบบทาส และการลุกฮือต่อต้านระบบทาสโดยตัวทาสนิโกรเอง ผลงานที่น่า สนใจได้แก่ของ เฮอร์เบิร์ต แอพธีเกอร์ (Herbert Aptheker) ซึ่งทำการค้นคว้าและตีพิมพ์การศึกษา เรื่องทาสมาอย่างต่อเนื่องกว่า 30 ปี แม้งานของเขา จะมีข้อจำกัดดังกล่าวแล้ว แต่ความจริงใจต่อปัญหานี้ ทำให้ผลงานของแอพธีเกอร์ยังมีคุณค่าและความสำคัญ ในประวัติศาสตร์นิพนธ์เรื่องทาสนิโกรอยู่.²⁶

จากสมมติฐานว่าระบบทาสเป็นส่วนหนึ่งของ ระบบทุนนิยมและสามารถเข้าใจได้โดยดูจากพัฒนา การของระบบทุนนิยม นักประวัติศาสตร์ลัทธิมาร์กซ อเมริกันบางคนจึงศึกษาการกำเนิดและพัฒนาของระบบ ทาสสมัยใหม่จากศตวรรษที่ 17 ถึง 19 โดยเชื่อมโยงกับการเกิด “ปฏิวัติอุตสาหกรรม” ในอังกฤษ. การศึกษาที่นำไปสู่ข้อสรุปสำคัญที่อธิบายว่าระบบ ทาสสมัยใหม่เป็นเงื่อนไขก่อนของการเกิดและพัฒนา ระบบทุนนิยมได้แก่ หนังสือเรื่อง ระบบทุนนิยมและทาส โดย อีริค วิลเลียมส์ (Eric Williams) เขาเสนอว่า อังกฤษสามารถปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ก็เพราะอาศัย การสะสมทุนขั้นต้นจากอาณานิคมอังกฤษในทวีปแอฟริกาเหนือ, แคริบเบียนและหมู่เกาะอินเดียตะวันตก.

ในทางทฤษฎีวิลเลียมส์หมายความว่าทุนการค้า (merchant capital) ซึ่งแสดงออกในรูปแบบของการผลิต ในระบบทาสเป็นปัจจัยกำหนดการกำเนิดและพัฒนา ของระบบทุนนิยมสมัยใหม่. ต่อปัญหานี้ มอริซ ด็อบบ์ ชาวลัทธิมาร์กซอังกฤษได้เคยเสนอให้พิจารณา บทบาทของทุนการค้าให้ดี เขากล่าวว่าทุนการค้ามี ลักษณะสองด้านทั้งก้าวหน้าและอนุรักษ์ แต่โดยทั่วไปแล้วลักษณะอนุรักษ์เป็นด้านหลัก.²⁷ ยูจีน เยโน-เวสียายการตีความของด็อบบ์ให้แจ่มชัดยิ่งขึ้นโดย นำเอากรณีระบบทาสอเมริกาเป็นตัวอย่าง เขาสรุปว่า ทุนการค้า (ถ้าไว้ในระบบทาส) เพียงแต่สะสมความ มั่งคั่งและขยายการค้าในสังคมทาสมากขึ้น แต่ไม่ได้มี บทบาทกำหนดการก่อตัวและพัฒนาของระบบทุนนิยม เลย. ทุนการค้าไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ทุนอุตสาหกรรม ทั่วไปแล้วทุนการค้าอันได้แก่การค้าแลกเปลี่ยนข้าว ของนั้นมีมานานแล้วในสังคมโบราณและในสังคมดั้งเดิม เช่นจีน อินเดีย กรีกโรมัน แต่สังคมเหล่านั้นก็ไม่ได้ พัฒนาระบบทุนนิยมขึ้นมาได้แม้แต่แห่งเดียวทั้ง ๆ ที่ทุนการค้าได้ขยายตัวเติบโตอย่างมากสร้างควม ร่ำรวยมั่งคั่งให้แก่ชนชั้นนำในสังคมเหล่านั้นมานาน นับเป็นศตวรรษทีเดียว.²⁸

แนวการศึกษาและวิเคราะห์ระบบทาสอเมริกัน ก้าวสู่ระดับและมีมิติใหม่ในช่วงทศวรรษของ “ซ้าย ใหม่”. การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทาสนิโกรได้รับ ผลสะท้อนไม่น้อยจากการเคลื่อนไหวของขบวนการ ประชาชนและนักศึกษา ที่สำคัญได้แก่ขบวนการเพื่อ สิทธิเสรีภาพของพลเมืองและขบวนการคัดค้านสงครามเวียดนาม. บทวิเคราะห์ระบบทาสที่สำคัญและ ทำให้การศึกษาเรื่องทาสเป็นหัวข้อหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าเรื่องอื่นในประวัติศาสตร์สหรัฐ ได้แก่ผลงานของยูจีน เยโนเวสีย (Eugene D. Genovese) นอกจากนี้เขายังได้วิพากษ์วิจารณ์งานเขียน ของนักประวัติศาสตร์ฝ่ายซ้ายอเมริกันอย่างเป็นระบบ และจริงจังพร้อมกับเสนอการวิจารณ์ใหม่ที่ทำให้การ ศึกษาเรื่องทาสอเมริกันศึกษาก็มีชีวิตชีวาขึ้นมาก กล่าว

ได้ว่าแม้กระทั่งนักประวัติศาสตร์ฝ่ายอนุรักษนิยมและเสรีนิยมก็ยังคงหันมาฟังข้อเสนอและการวิเคราะห์ของเขาไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม.

เยโนเวสเสนอว่าลักษณะสังคมภาคใต้เก่าไม่ใช่ทุนนิยมและก็ไม่ใช่ระบบฟิวต์ล. สังคมทาสภาคใต้เป็นสังคมก่อนทุนนิยมที่อยู่ใน แต่ก็ไม่ใช่ของระบบทุนนิยมโลก (the South was in but no of the modern capitalist world) กล่าวคือ ภาคใต้เก่าเป็นสังคมพิเศษตั้งแต่แรกก่อตั้งในสมัยอาณานิคมที่ค่อย ๆ ก่อรูปความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนายกับทาส. ความสัมพันธ์นี้หรือเรียกสั้น ๆ ว่าระบบทาสได้แทรกซึมเข้าไปในทุกอณูของสังคมใต้. แทรกซึมเข้าไปในทุกระดับของความคิด ของความรู้สึกและการปฏิบัติ. จุดนี้เองที่ทำให้ภาคใต้เก่ามีคุณภาพพิเศษแตกต่างทั้งจากสังคมทุนนิยมและแม้กระทั่งจากสังคมครองทาสอื่น ๆ ในยุคเดียวกันเช่นในบราซิล คิวบาและจาเมก้า เป็นต้น.

เยโนเวสมีวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างจากชาวลัทธิมาร์กซ์อื่น ๆ เขากล่าวว่าเขา**มีวิธีการของลัทธิมาร์กซ์ (Marxist method) แต่ไม่มีระบบมาร์กซ์-ซิสต์ (Marxist methodology)**²⁹ ความแตกต่างที่สำคัญของสองมนทัศน์นี้ก็คืออันแรกเป็นเพียงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาสังคมแต่ไม่ได้มีกรอบและเนื้อหาสำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ตีความยังต้องดูจากเนื้อหาของสังคมนั้น ๆ ที่เราไปศึกษา. ส่วนประการที่สองเป็นความคิดที่ถือว่าวิธีวิเคราะห์สังคมของลัทธิมาร์กซ์เป็นระบบแบบแผนเรียบร้อย พอเปิดออกมาก็ใช้ได้เลยวิธีวิทยาแบบนี้จึงต้องให้ความสำคัญอันดับแรกต่อข้อเขียนและคำพูดทุกคำของมาร์กซ์-เอ็งเงิลส์ เพราะจะต้องเดินตามระบบวิเคราะห์เดิมอย่างใกล้ชิด ผลจึงเป็นการ “ตัดคืนให้เข้ากับเกือก” แทนที่จะ “ตัดเกือกให้เข้ากับคืน”³⁰

ปัญหาใจกลางในการวิเคราะห์เรื่องทาสของยูนิเยโนเวสได้แก่ “พลังทางชนชั้น” อันได้แก่ความสัมพันธ์แบบวิภาษระหว่างชนชั้นต่าง ๆ ที่ก่อรูป

ระเบียบสังคมอันหนึ่งขึ้นมาพร้อมกับมีอุดมการณ์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกัน สำหรับปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นวัตถุ เช่น เศรษฐกิจกับปัจจัยที่เป็นนามธรรมเช่นความคิดในสังคมนั้น แทนที่จะมองว่าเศรษฐกิจเป็นฐาน ซึ่งมักก่อให้เกิดความสับสนได้ง่าย เขาเสนอว่า “พลังทางวัตถุเป็นเนื้อหา ส่วนอุดมการณ์เป็นรูปแบบ” การแบ่งแยกดังกล่าวควรเป็นเพียงเพื่อช่วยการวิเคราะห์ ไม่ใช่การยึดถือว่าปัจจัยสังคมแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ต่างหากจากกันหมด. ในทางประวัติศาสตร์ปัจจัยที่เป็นวัตถุก็ไม่อาจเข้าใจได้ถ้าปราศจากรูปแบบ และทำนองเดียวกัน อุดมการณ์ก็จะเป็นเพียงความคิดเพื่อเจ้อของคนบางคนในอดีตเท่านั้น ถ้าไม่มีพลังทางวัตถุควบคู่ไปด้วย. ส่วนการต่อสู้ทางชนชั้นเป็นปัจจัยสำคัญในพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เพราะมันจะช่วยทำความเข้าใจการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ที่เฉพาะของแต่ละชนชั้น. การวิเคราะห์ดังกล่าวยังต้องตระหนักถึงลักษณะพิเศษทางสังคมวิทยาของทุกชนชั้นที่เป็นผลผลิตของภาพรวมที่มีทั้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่ค่อนข้างเป็นอิสระและโลกทัศน์ที่เฉพาะของแต่ละชนชั้นอีก. และยังคงตระหนักถึงลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์ของชนชั้นเหล่านี้ที่เป็นผลจากวิวัฒนาการของวัฒนธรรมและโลกทัศน์นั้น ๆ โดยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันแต่**ไม่ใช่ขึ้นต่อ**ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้น ๆ. การที่เรามองเห็นว่าบางครั้งเศรษฐกิจกระทบกระเทือนอย่างมากต่อสังคมหรือประเทศมากกว่าการกระทบกระเทือนของปัจจัยอื่น ก็เนื่องมาจากว่าปัจจัยเศรษฐกิจอันนั้นกระเทือนใกล้กับการดำรงอยู่ของชนชั้นปกครองมากที่สุด ไม่ได้หมายความว่าเศรษฐกิจสำคัญที่สุดและเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดชนชั้น. ในความเป็นจริงชนชั้นปกครองเกือบทุกแห่งฉลาดพอที่จะรู้ว่าการทำลายของอุดมการณ์บางชนิดนั้นมีอันตรายพอ ๆ กับผลกระทบทางเศรษฐกิจเหมือนกัน แต่พวกเขาจะไม่ตอบโต้อย่างเอาจริงเอาจังจนกว่าการทำลายเหล่านั้นจะเป็นหรือมีแนวโน้มจะเป็นประเด็นทางการ

เมืองขึ้นมา.³¹

ยูจีน เฮโนเวลีใช้เวลากว่า 20 ปี ค้นคว้าถึงรายละเอียดแทบทุกด้านของชนชั้นนายทาส ทาสและนิโกรอิสระและคนขาวที่ไม่มีทาสอันเป็นกลุ่มสังคมสำคัญในภาคใต้เก่า. แต่กลุ่มที่เขาให้ความสนใจมากกว่าก็คือชนชั้นนายทาส อย่างน้อยการที่เป็นคนผิวขาวด้วยกันอาจทำให้ความเข้าใจต่ออารมณ์ความรู้สึกของนายทาสใกล้เคียงกว่าการไปเข้าใจคนนิโกร ผลงานสองเล่มแรกจึงรวมศูนย์อยู่ที่ชนชั้นนายทาส. ใน *เศรษฐศาสตร์การเมืองของระบบทาส* (The Political Economy of Slavery, 1965) เขาศึกษาถึงการกำเนิดพัฒนาและการเผชิญหน้าของชนชั้นเจ้าของทาสกับชนชั้นอื่น ๆ เช่น ชาวไร่ขนาดกลาง พ่อค้านักอุตสาหกรรมทางใต้ เป็นต้น. นอกจากนี้ยังอธิบายถึงอุปสรรคที่ภาคใต้เก่าไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมเช่นทางเหนือได้ ประเด็นหนึ่งก็คือการที่ทางใต้ไม่สามารถสร้าง “ตลาดพื้นฐาน” (home market) มารองรับสินค้าอุตสาหกรรม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่ระบบไร่ขนาดใหญ่ซึ่งเป็นตัวครอบงำเส้นชีวิตเศรษฐกิจทางใต้มีลักษณะพึ่งตนเองสูง เพราะไร่ขนาดใหญ่มีแรงงานทาสมากสามารถแบ่งงานการผลิตในไร่ออกไปได้หลายประเภท. ส่วนหนึ่งทำงานในไร่เพาะปลูกเก็บเกี่ยวผลผลิตทางเกษตรเพื่อส่งขายตลาดโลก. อีกส่วนทำงานบ้านและทำงานฝีมือตั้งแต่ทอผ้า เย็บปักถักร้อย ของกินของใช้ไปจนถึงโรงสี โรงงานทำเครื่องมือ. ทั้งหมดนี้อยู่ในไร่ขนาดใหญ่ของเจ้าของทาสซึ่งอาจกระจายไปตามไร่ต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียงกัน. ตลาดที่มีอยู่จึงตอบสนองเจ้าของทาสเป็นสำคัญ ดังนั้นสินค้าที่ส่งเข้ามาจากยุโรปจึงเป็นสินค้าบริโภคฟุ่มเฟือยราคาแพง. ส่วนคนขาวระดับกลางและยากจนก็อาศัยพึ่งพาข้าวของและช่างฝีมือจากไร่ขนาดใหญ่แทนที่จะออกไปหาตลาดซึ่งก็มีน้อยและอยู่ไกลด้วย.

แต่เศรษฐกิจทาสก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการค้าและอุตสาหกรรมเกิดขึ้น. ตรงกันข้ามนายทาส

จำนวนหนึ่งเห็นและยอมรับความจำเป็นของการขยายการค้าและอุตสาหกรรม รวมทั้งการปรับปรุงการคมนาคมและการศึกษาให้กว้างขวางขึ้น. คนพวกนี้ตระหนักดีว่าความสำเร็จของระบบทาสอยู่ที่ความสามารถในการผลิตและสนองความต้องการทางวัตถุของสมาชิกในสังคมได้ด้วย. การพัฒนาภาคใต้และพัฒนการผลิตจึงเป็นนโยบายที่ชนชั้นนายทาสสนับสนุน. แต่คุณลักษณะพิเศษของสังคมทาสจะแสดงออกในกรณีที่นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและการศึกษาจักต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของสถาบันทาสเป็นอันขาด. ดังนั้นพ่อค้านักอุตสาหกรรมอาจตั้งโรงงานร้านค้าได้เสมอ แต่พวกเขาก็ต้องพร้อมที่จะใช้แรงงานทาสในโรงงานไม่ใช่ไปจ้างแรงงานเสรีจากทางเหนือ. ปัญหาที่น่าคิดคือทำไมบรรดานักอุตสาหกรรมและพ่อค่านายทุนทางใต้จึงยอมรับการครอบงำของสถาบันทาส เพราะในที่สุดแล้วมันก็จะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและการค้า.

คำตอบต่อปัญหาข้างบนนี้ก็คือ “ความเป็นเจ้า” (hegemony) ของชนชั้นเจ้าของทาสนั่นเอง.³² ทฤษฎีนี้เป็นผลจากการศึกษาบทบาทของชนชั้นนายทาสที่มี

การปรับตัวอย่างสำคัญจากสมัยการปฏิวัติอเมริกา (1776) ที่นายทาสทางใต้ประสบความสำเร็จในการขึ้นมามีอำนาจรัฐระดับชาติ. จากนั้นการปรับตัวอีกครั้งเกิดขึ้นหลังจากรัฐสภาลงมติให้ห้ามการค้าทาสระหว่างประเทศ (1808) ในขณะที่ภาคใต้เริ่มหันไปสู่การปลูกฝ้ายและมีความต้องการแรงงานทาสมากขึ้น. จากจุดนี้ไปเจ้าของทาสทางใต้จำเป็นต้องปรับปรุงระบบทาสให้สามารถยืนหยัดบนลำแข้งตัวเองให้ได้ โดยเฉพาะในปัญหาประชากรทาสผิวดำที่จะมาสนองความต้องการของเศรษฐกิจฝ้ายที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ. การเติบโตและวุฒิภาวะของชนชั้นนายทาสแสดงออกชัดขึ้นนับจากทศวรรษที่ 1830 เป็นต้นไป ด้วยการสร้างและเสริมโลกทัศน์ของชนชั้นตนให้เข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในภาคใต้ พร้อมกับขจัดและค่อย ๆ ทำลายความคิดแบบเสรีนิยมของชนชั้นนายทุนลงไป.³³ ความสำเร็จของชนชั้นนายทาสที่สามารถปกครองชนชั้นอื่น ๆ ได้อย่างเต็มทีราวกับเป็นเจ้าของเหนือสุดจึงได้แก่ความสามารถที่จะจัดการโต้แย้งเรื่องทาสออกไปจากเวทีการเมืองภาคใต้ได้ และยังสามารถจำกัดการอภิปรายโต้เถียงในปัญหาอื่น ๆ ที่บางครั้งก็ขัดกันอย่างรุนแรงให้อยู่ในสนามที่คู่ต่อสู้ทุกคนต้องเคารพกฎว่าจะไม่นำปัญหาทาสมาเกี่ยวข้องกับโดยเด็ดขาด. นี่เองที่เป็นคำตอบว่าทำไมนักอุตสาหกรรมภาคใต้จึงมีวิธีคิดไม่เหมือนกับนายทุนอุตสาหกรรมภาคเหนือ³⁴ สำหรับชาวไร่อิสระที่มีทาสไม่กี่คนกับคนจนที่ไม่มีทาสและที่ดินเลยความสำเร็จของการปกครองอยู่ที่การทำให้คนชั้นล่างยอมรับว่าเรื่องทาสเป็นผลประโยชน์ร่วมและอาจจะมี ความสำคัญต่อคนชั้นล่างเองเสียยิ่งกว่าบรรดาเจ้าของทาสอีก.

แต่ทฤษฎีที่ก่อให้เกิดปฏิกริยาอย่างมากได้แก่ทฤษฎี “ลัทธิพ่อบ้าน” (Paternalism) ในไร่นาขนาดใหญ่ที่มีทาสจำนวนมาก. ทฤษฎีนี้เกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่าชนชั้นเจ้าของทาสภาคใต้แตกต่างจากนายทาสใน

แคริบเบียนที่อาศัยอยู่ภายในไร่ร่วมกับบรรดาทาส. บางแห่งทั้งนายและทาสเติบโตขึ้นมาพร้อม ๆ กันในบริเวณเดียวกัน. นอกจากนี้การห้ามค้าทาสระหว่างประเทศยังผลักดันให้นายทาสผิวดำจำต้องสร้างสรรค์มาตรการให้ทาสนิโกรยินยอมอยู่ในไร่โดยคหฤ. การปฏิบัติแบบพ่อบ้านจึงเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว. ด้านนายทาสการปฏิบัติดูแลทาสให้ตีหมายถึงผลิตภาพและการขยายประชากรทาสโดยไม่ต้องพึ่งการซื้อจากภายนอกประเทศ. ทางฝ่ายทาสเองความสัมพันธ์เชิงพ่อบ้านเป็นเสมือนรางวัลสำหรับการเป็นทาสที่ดีและเชื่อฟังเจ้านาย. ระบบพ่อบ้านจึงเรียกร่องพันระผูกพันร่วมกันซึ่งรวมทั้งหน้าที่ ความรับผิดชอบและแม้กระทั่งสิทธิด้วย. ลึกลงไปการปฏิบัติดังกล่าวเท่ากับยอมรับความเป็นมนุษย์ของทาสด้วย.³⁵ ดังนั้นการยอมรับลัทธิพ่อบ้านของนายทาส ทำให้ทาสมีเครื่องป้องกันตัวที่มีพลังขึ้นมาที่จะปกป้องพวกเขาจากระบบทาสที่คอยทำลายความเป็นมนุษย์ของเขาลงไป.³⁶

ปฏิกริยาต่อแนววิเคราะห์อันหลังนี้มาจากแทบทุกทิศ. นักประวัติศาสตร์ฝ่ายซ้ายและคนดำเองโจมตีว่าลัทธิพ่อบ้านบิดเบือนการต่อสู้ทางชนชั้นและการเหยียดเชื้อชาติ ทำให้ปัญหาดังกล่าวกลายเป็นความชอบธรรมเป็นสิ่งที่มิมีมนุษยธรรมขึ้นมา. นักประวัติศาสตร์อนุรักษ์และเสรีนิยมวิจารณ์ว่าแนวคิดนี้ทำให้ระบบทาสอเมริกันเป็นสิ่งที่มิมีเหตุผลและไม่ได้ทำลายศีลธรรมและความเป็นมนุษย์ตลอดจนหลักการประชาธิปไตยลงไป. แน่อนคนภาคใต้ในปัจจุบันยอมชื่นชมและสดุดีให้กับแนวคิดนี้ที่สามารถวิพากษ์ลัทธิต่อต้านทาสได้อย่างลึกซึ้งและกระทำโดยคนขาวทางเหนือเองด้วย.

ปัญหาสุดท้ายที่เราจะอภิปรายซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่แฝงเร้นอยู่ในวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้แก่ปัญหาจริยธรรม. นักประวัติศาสตร์ควรยืนอยู่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในประวัติศาสตร์หรือไม่. และเขาควรใช้หลักอะไรมาวัดในการเลือกฝ่าย. นักประวัติศาสตร์ผู้ศึกษาเรื่องทาส ส่วนใหญ่ประณามระบบทาสและนาย

ทาสอย่างไม่ต้องสงสัย. จุดยืนต่อปัญหาจริยธรรมของระบบทาสมองเห็นได้ชัดเจนและไม่มีใครรู้สึกว่าการเอียงข้างเช่นนี้มีความไม่เหมาะสมแต่อย่างใด. นักประวัติศาสตร์ที่ไม่เห็นด้วยกับท่าทีเช่นนี้ของนักประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์เช่นนี้คือ ยูจีน เฮโนเวลี.

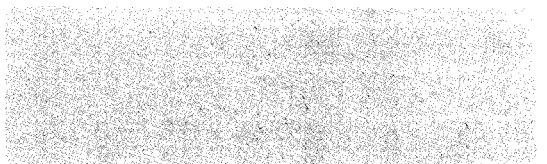
ต่อปัญหานี้เรามีความเห็นว่าคุณประวัติศาสตร์ควรใช้ท่าทีสองอย่างในการวิเคราะห์เรื่องทาส. ด้านหนึ่งต้องไปเข้าใจถึงจริยธรรมของชนชั้นเจ้าของทาสและคนในสังคมทาส. การจะเข้าใจได้ก็ต้องไม่นำเอาจริยธรรมของเราในปัจจุบันหรือของสังคมภาคเหนือในสมัยเดียวกันนั้นมาวัดพฤติกรรมของนายทาส. เมื่อพิจารณาการประพาดทั้งทางส่วนตัวและทางสังคมแล้ว บรรดานายทาสหลายคนที่เป็นผู้นำและปัญญาชนทางใต้ล้วนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบอย่างสูงต่อสังคมและชนชั้นของพวกเขา. พวกนี้เป็นคนมีเกียรติในสังคมของเขาและทำงานอย่างไม่เห็นแก่ตัว. การที่นักประวัติศาสตร์ไปประณามคนกลุ่มนี้เพียงเพราะเขายึดถือค่านิยมและจริยธรรมที่ต่างออกไปจึงเป็นการตัดสินแต่ด้านเดียว. ถ้าหากนักประวัติศาสตร์มีอคติและไม่ยอมรับสิ่งดี และความสามารถที่มีอยู่ในชนชั้นปกครอง เราจะอธิบายการปกครองและความเป็นเจ้าของพวกเขาได้อย่างไร. การบังคับด้วยกำลังอำนาจไม่สามารถปกครองสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ. แต่ชนชั้นปกครองที่ทำให้โลกทัศน์ของตนก้าวพ้นผลประโยชน์เฉพาะหน้าและไปสอดคล้องกับค่านิยมและความใฝ่ฝันของประชาชนส่วนทั้งหมดได้เป็นสิ่งที่น่าศึกษาเข้าใจ. และการกระทำดังกล่าวนี้ย่อมต้องมีผู้นำบางคนที่มีคุณสมบัติสูงพอที่ทำให้ประชาชนยกย่องและเคารพนับถือได้.

อีกด้านหนึ่งนักประวัติศาสตร์ควรมีจริยธรรมของตนในการคัดค้านการกดขี่คนลงเป็นทาสและเห็นด้วยกับการพังทลายของระบบทาส และจริยธรรมของมัน. แต่ความเห็นนี้เป็นจุดยืนทางการเมือง ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์.

ทั้งนักสังคมนิยมและนักอนุรักษนิยมมีโอกาสที่จะเป็นนักประวัติศาสตร์ที่เลวได้เหมือนกัน ถ้าหากเขานำเอาอุดมการณ์ทางการเมืองของเขามาเป็นเป้าหมายและวิธีการในการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์. ในฐานะของนักสังคมนิยม เฮโนเวลีกล่าวว่า “เราตระหนักดีว่างานเขียนและการสอนทางประวัติศาสตร์ทั้งหมด — ซึ่งก็คืองานวัฒนธรรม — ล้วนหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีการเมืองแทรกอยู่ด้วย แต่ประวัติศาสตร์ที่ถูกครอบงำโดยอุดมการณ์เป็นประวัติศาสตร์ที่เลวและในที่สุดก็จะเป็นการเมืองที่ปฏิกริยาด้วย.”³⁷

ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักประวัติศาสตร์จึงอยู่ที่การสร้างประเพณีการศึกษาและวิเคราะห์ที่เป็นเหตุเป็นผลและวิพากษ์ขึ้นมา. “ภาระหน้าที่ของนักประวัติศาสตร์สังคมนิยมก่อนอื่นจักต้องคัดแปลงตนเองให้เป็นนักประวัติศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถของเขาและสภาพแวดล้อมจะอำนวยให้ และจากนั้นจึงปกป้องและเพิ่มพูนคุณค่าของมนุษยชาติที่พัฒนามาในประวัติศาสตร์ด้วยการเปิดเผยอย่างเที่ยงตรงมากขึ้นถึงเรื่องราวการต่อสู้ของมนุษย์ที่เอาชนะทั้งตัวเขาเองและธรรมชาติได้.”³⁸

ประการสุดท้ายเขากล่าวว่า “คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อปัญหาจริยธรรมจึงอยู่ที่ความสามารถของมันในการซึมซับจุดที่เป็นโศกนาฏกรรม (tragedy) ของบรรดานายทาสและความดีงามส่วนตัวที่ทำให้เขาสามารถผลัดกันจริยธรรมของพวกเขาออกมาได้...” และกระทั่งนำไปเป็นพื้นฐานแห่งความชอบธรรมในการประณามโลก (ทุนนิยม) ที่พวกเขาอยู่และต่อสู้จนตายเพื่อจะเอาชนะมัน. นักประวัติศาสตร์ที่ไม่สามารถเข้าใจโศกนาฏกรรมที่แผ่เร้นของประวัติศาสตร์ก็ไม่อาจบอกเราได้มากนักถึงเรื่องราวในอดีตปัจจุบันหรือในอนาคต.³⁹ ★

เชิงอรรถ

¹ ดูรายละเอียดใน John L. Thomas, *Slavery Attacked: The Abolitionist Crusade* (New Jersey: Prentice-Hall, Inc. 1965) น่าสังเกตว่ากลุ่มเกร็ดสั้นให้ชื่อขบวนการว่า “ทำลายทาส” (abolition) ไม่ใช่ “ต่อต้านทาส” (anti-slavery) ที่มักใช้กันทั่วไปในอังกฤษ เพราะเกร็ดสั้นต้องการให้เลิกทาสทันทีเลย ไม่ใช่ค่อย ๆ ทำไป.

² มีบทวิเคราะห์เรื่อง “Uncle Tom’s Cabin” ที่น่าสนใจมากขึ้นหนึ่ง ซึ่งกล่าวว่าสโตรี มีแนวคิดรุนแรงในการปฏิรูปสังคมโดยเฉพาะเรื่องบ้านและครอบครัวที่ถูกทำให้เสื่อมโทรมจากการครอบงำของ “ตลาดสินค้า(และทาส)” และ “ผู้ชาย” การปลดปล่อยบ้าน (รวมทั้งผู้หญิงและเด็ก) จึงต้องโค่นการครอบงำของสองปัจจัยแรกลงไป ดู “Getting in the Kitchen With Dinah: Domestic Politics in Uncle Tom’s Cabin,” *American Quarterly*, Vol. 36 No.4 (Fall 1984); 503-523.

³ ดูรายละเอียดความเกี่ยวพันระหว่างขบวนการปฏิรูปกับพัฒนาการทางสังคมและศาสนาในยุคนั้น ใน Alice Felt Tyler, *Freedom’s Ferment* (New York: Harper & Row, 1944). ส่วนความเกี่ยวพันระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจกับการฟื้นฟูศาสนาและการประท้วงสังคม ดู Whitney cross, *The Burned-Over District* (New York: 1950); Paul Johnson. *A Shopkeeper’s Millenium: 1815-1837* (New York: 1978). หนังสือที่ดีมากเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาองจากพรรคชนทางสังคมได้แก่ Michael B. Katz, *The Irony of Early School Reform: Educational Innovation in Mid-Nineteenth-Century Massachusetts* (Cambridge, 1968) Katz สรุปว่าการปฏิรูปการศึกษาสมัยนั้นไม่ใช่เรื่องของการขยายประชาธิปไตยหรือมนุษยธรรม, หากแต่เป็นความต้องการของกลุ่มคนที่ได้เปรียบในสังคมที่พยายามสร้างความสมานฉันท์ ราบรื่นให้กับการเติบโตของเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและค่านิยมใหม่ทางธุรกิจ ผลก็คือกรรมกรและคนชั้นล่างของสังคมไม่สนับสนุนการปฏิรูปนี้เพราะว่าพวกเขาไม่ได้รับประโยชน์อย่างจริงจัง

⁴ ดูรายละเอียดใน สมบัติ จันทรวงศ์ *มหาชนรัฐและประชาธิปไตย: ความคิดทางการเมืองอเมริกัน 1776-1800* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529) และ Alpheus T. Mason, *The States Rights Debate* (Englewood Cliffs, NJ., Prentice-Hall, Inc., 1964).

⁵ ดู James Ford Phodes, *History of the United States from the Compromise of 1850 to the Final Restoration of Home Rule in the South in 1877*, 7 vols. (New York, 1893-1906), 1.

⁶ ยุค “Progressivism” (1900-1917) เป็นระยะที่ชนชั้นกลาง-โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญญาชน--มีบทบาทมากในการเสนอแนวทางใหม่แก่สังคมอเมริกันที่กำลังขยายใหญ่โตและซับซ้อนมากขึ้น ปมเงื่อนคือการทำให้โลกใหม่ในทางเศรษฐกิจและสังคมเข้ากันได้กับคุณค่าทางศีลธรรมที่สืบทอดมาจากศตวรรษที่ 19 พวก “ก้าวหน้า” ยึดมหาวิทยาลัยเป็นฐานทางปัญญาไว้ได้ ในวงการอื่น ๆ ผู้นำแต่ละสาขาอาชีพต่างก็จัดตั้งสมาคมของตนขึ้นมาเพื่อผลักดันการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าตามความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม พวก “ก้าวหน้า” โจมตีนักปฏิรูปก่อนที่มองปัญหาอย่างเป็นนามธรรม แต่ปัญหาโดยไม่มองความเป็นจริงที่ปฏิบัติได้ ลักษณะเด่นของปัญญาชน “ก้าวหน้า” ยุคนี้จึงได้แก่แนวคิดเน้นการปฏิบัติ (pragmatism). หนังสือที่อธิบายสภาพสังคมยุค “ก้าวหน้า” ได้ดีคือ Robert Wiebe, *The Search For Order* (New York, 1968) อีกเล่มที่เก๋าน้อยแต่ก็ยังมีข้อคิดแหลมคมคือ Richard Hofstadter, *The Age of Reform* (Vintage Books, 1955).

⁷ “ภาคใต้ใหม่” (The New South) เป็นวลีที่นักประวัติศาสตร์อเมริกันนิยมใช้เพื่อระบุถึงภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่เสร็จการบูรณะฟื้นฟูไปจนถึงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง อันเป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขนานใหญ่เปลี่ยนโฉมหน้าของภาคใต้ใหม่ให้เข้าได้กับภาคเหนือ.

⁸ “ภาคใต้เก่า” (The Old South) หมายถึงสังคมภาคใต้ที่เป็นสังคมทาสสูงงอกที่มีอารยธรรมเฉพาะตัวของตนเกิดขึ้นแล้ว. โดยทั่วไปนับจากปี ค.ศ. 1800-1865

⁹ หน้านั้นความขัดแย้งระหว่างผิวคูเดือรุนแรงขึ้นมาก กลุ่ม KKK. ใช้วิธีการฆ่าด้วยการจับแขวนคอ ถ่วงน้ำเผา ข่มขืน คนดำที่มีโอกาสก็ตอบได้ในลักษณะคล้าย ๆ กันบ้าง จึงทำให้ภาพพจน์ของคนดำที่ผ่านสื่อมวลชนผิวขาวยิ่งเต็มไปด้วยความดูร้ายป่าเถื่อน.

¹⁰ E.D. Genovese, “บทกล่าวนำ” ใน U.B. Phillips, *The Slave Economy of the Old South* (Baton Rouge; Louisiana State University Press, 1968).

¹¹ แม่น้ำไอโฮซึ่งเป็นเส้นแบ่งระหว่างรัฐทางเหนือและใต้—หรือในสมัยก่อนสงครามกลางเมืองระหว่างรัฐเสรีกับรัฐทาส — เป็นจุดสำคัญที่บรรดาทาสทางใต้พยายามหนีมาให้ได้ เพราะมันหมายถึงอิสรภาพที่อยู่แค่มีเอ้อม. แม่น้ำไอโฮ—ไอโฮจึงเป็นจุดบันดาใจให้นักเขียนอเมริกันในศตวรรษ 19 ไซ้เป็นฉากที่ร้ายใจ. ที่รู้จักกันดีคือ *กระท่อมน้อยของลุงทอม* (Uncle Tom's Cabin) โดยแฮเรียต บีเชอร์ สโตว์ ที่ให้ไอโฮเข้าสาวไซ้ นิโกรอุ้มลูกน้อยกระโดดข้ามแม่น้ำไอโฮที่จับตัวแข็งในหน้าหนาวราวกับปฏิหารย์ ก่อนที่นักล่าจับทาสจะวิ่งไล่ทันเธอ. มาร์ค ทเวนก็เขียนใน *การผจญภัยของฮัคเกิลเบอรี่ฟันน์* ให้ฮัคกับจิมซึ่งเป็นนิโกรสองแพจากแม่น้ำมิสซิสซิปปีเพื่อจะไปที่เมืองโคโร (รัฐอลิโนยส์) อันเป็นจุดที่บรรจบกับแม่น้ำไอโฮ จากนั้นจิมก็จะปลอดภัยจากการคุกคามของคนขาว แต่ปรากฏว่าแพของทั้งสองคนต้องผ่านโคโรไปโดยที่คนทั้งสองไม่รู้ มาร์ค ทเวนจึงต้องเขียนต่ออีกครั้งเร็วกว่าจะจบเรื่องลงได้.

¹² นักประวัติศาสตร์อเมริกันที่วิจารณ์ฟิลลิปส์แต่ก็ยังมีมองเห็นคุณค่างานเขียนของฟิลลิปส์อยู่ด้วยได้แก่ Eugene D. Genovese, "Race and class in Southern History: An Appraisal of the Work of Ulrich Bonnell Phillips," *Agricultural History* 41 (October 1967); 345-58; และ Daniel J. Singal, "Ulrich Bonnell Phillips: The Old South as the New," *Journal of American History* 63 (March 1977): 871-91.

ฝ่ายที่โจมตีงานของฟิลลิปส์มีทั้งนักวิชาการเสรีนิยมและฝ่ายซ้ายโดยเฉพาะคนผิวดำเอง. บทวิพากษ์จำนวนหนึ่งอยู่ใน *Journal of Negro History* ซึ่งเป็นวารสารวิชาการของนักประวัติศาสตร์อเมริกันผิวดำ. ดูบทความของ Richard Hofstadter, "U.B. Phillips and The Plantation Legend," *Journal of Negro History* 29 (April 1944); 109-24. และ Kenneth M. Stampp, "The Historian and Southern Negro Slavery," *American Historical Review* 57 (April 1952); 613-24.

¹³ มีผู้วิจารณ์สแตมป์ในงานชิ้นนี้ว่าแม้ข้อมูลก็อ้างอิงจากหลักฐานชั้นต้นที่ฟิลลิปส์ใช้โดยไม่ได้ตรวจสอบของเดิม เพียงแต่ว่าย้ายจุดศูนย์กลางจากไร่ขนาดใหญ่มาสู่ไร่ขนาดเล็กเป็นต้น. ดูรายละเอียดการวิจารณ์ที่ลึกซึ้งซึ่งเขาทำตารางจำนวนเอกสารหลักฐานที่สแตมป์ใช้ในการเขียนหนังสือออกมาเลยใน Robert Fogel and Stanley Engerman, *Time On the Cross: Evidence and Methods* V. 2 (Boston : Little, Brown and Co., 1974), 217-47.

¹⁴ Luther P. Jackson, *Free Negro Labor and Property Holding in Virginia, 1830-1860* (New York : Appleton-Century, 1942).

¹⁵ Lorenzo J. Greene and Carter G. Woodson, *The Negro Wage Earner* (Washington, D.C. : The Association For the Study of Negro Life and History, 1930), 7.

¹⁶ George P. Rawick, *The American Slave: A Composite Autobiography*, 18 vols. (Westport, 1972).

¹⁷ Algie M. Simons, *Forces in American History* (New York, 1921); William Z. Foster, *Outline Political History of the Americas* (New York, 1951).

¹⁸ Eugene D. Genovese, *In Red and Black: Marxian Explorations in Southern and Afro-American History* (Knoxville, 1984), 322.

¹⁹ ดูข้อวิจารณ์ใน Robert E. Brown, *Charles Beard and the Constitution: A Critical Analysis of "An Economic Interpretation of the Constitution"* (Princeton, 1956); และ Forrest McDonald, *We the People: The Economic Origins of the Constitution* (Chicago, 1958).

²⁰ ดูรายละเอียดใน Eugene D. Genovese, *In Red and Black* (Knoxville, 1984), 322-323.

²¹ Louis M. Hacker, *The Triumph of American Capitalism* (New York, 1940).

²² R. Fogel and S. Engerman, *Time on the Cross* (Boston, 1973).

²³ S. Engerman, "Marxist Economic Studies of the Slave South", *Marxist Perspectives* (Spring 1978), 148-164.

²⁴ ครอบครัวที่เป็นเจ้าของทาสที่จำนวนหนึ่งในสามของคนขาวภาคใต้ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ก็เป็นเจ้าของทาสขนาดเล็ก กล่าวคือร้อยละ 60 เป็นเจ้าของทาส 1-5 คน และอีกจำนวนมาถึอครองทาสระหว่าง 5-10 คน เจ้าของไร่ขนาดใหญ่ที่มีทาสนับร้อยมีอยู่จำนวนน้อยมาก.

²⁵ Barrington Moore, Jr., *Social Origins of Dictatorship and Democracy* (Boston, 1966).

²⁶ ดู Herbert Aptheker, *American Negro Slave Revolts* (New York, 1943); idem, *To Be Free : Studies in American Negro History* (New York, 1948); idem, *Toward Negro Freedom* (New York, 1956).

²⁷ Maurice Dobb, *Studies in the Development of Capitalism* (New York, 1947); Paul Sweezy et. al., *The Transition From Feudalism to Capitalism* (London, 1976).

²⁸ Elizabeth Fox-Genovese and Eugene D. Genovese, *Fruits of Merchant Capital* (Oxford, 1983), 3-25.

²⁹ บทความใน *Southern Partisan* (Fall 1985), 36.

³⁰ สุภาจิตโรมันใน ปรีดี พนมยงค์, *ความเป็นอมิจของสังคม* (กรุงเทพ, 2500)

³¹ Eugene D. Genovese, *In Red and Black...*, 324.

³² แนวคิดนี้อามาจาก Antonio Gramsci, ดูรายละเอียดใน Eugene D. Genovese, *In Red and Black...*, 406-409.

³³ Eugene D. Genovese, *The World the Slaveholders Made* (New York, 1969), 96-244.

³⁴ โดยทั่วไปคนมักคิดว่านายทุนอุตสาหกรรมเป็นกลุ่มคนที่มีแนวคิดก้าวหน้า เมื่อมองจากกระบวนการพัฒนาระบบทุนนิยมตะวันตก. ที่จริงแล้วนักอุตสาหกรรมก็แตกแยกกันในการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม บางกลุ่มก็ทำตัวเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเหมือนกัน เช่นกรณีนักอุตสาหกรรมในภาคใต้เก่า. กรณีทำนองนี้อาจเกิดขึ้นได้กับนายทุนอุตสาหกรรมในประเทศโลกที่สามที่อยู่ในระบบทุนนิยมโลก แต่ไม่ได้เป็นระบบทุนนิยมเต็มรูป.

³⁵ ในทางกฎหมายทาสเป็นทรัพย์สินและเป็นสิ่งของ (chattel) แต่ในทางปฏิบัติทาสจำต้องยอมรับฐานะการเป็นมนุษย์ของทาสมากขึ้นเรื่อย ๆ. กลุ่มที่มีปัญหามากในการพิจารณาเรื่องนี้คือนักกฎหมายและผู้พิพากษาทางใต้ ซึ่งในทางความคิดได้รับอิทธิพลจากประเพณีกฎหมายและหลักการของชนชั้นนายทุนที่ถือว่า “บุคคลเท่าเทียมกันต่อหน้ากฎหมาย”. ดู Mark Tushnet, *The American Law of Slavery 1810-1860* (Princeton, 1981).

³⁶ Eugene D. Genovese, *Roll, Jordan, Roll : The World the Slaves Made* (New York, 1972), 3-7.

³⁷ Genovese, *In Red and Black*, 4.

³⁸ Genovese, *In Red and Black*, 13.

³⁹ Genovese, *In Red and Black...*, 374,372. ดูรายละเอียดบางด้านเกี่ยวกับโซกนาฏกรรมของชนชั้นนายทาสใน Genovese, *The World the Slaveholders Made*, 243. การวิเคราะห์ปัญหาทาสของเยโนเวส มีส่วนสัมพันธ์กับประสบการณ์โดยตรงของเขากับขบวนการฝ่ายซ้ายในทศวรรษ 1960. เขาคัดค้านการเรียกร้องของขบวนการที่ให้อาจารย์และนักศึกษาทำแต่สิ่งที่สอดคล้อง (relevant) กับการต่อสู้ของประชาชน ซึ่งก็คืองานการเมืองเป็นเอก เช่น ประวัติศาสตร์ที่ต้องค้นคว้าศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการต่อสู้คัดค้านสงครามเวียดนามเป็นต้น. เขากล่าวว่าถ้าใครไปถามช่างกลึงที่ปฏิวัติและมีการเมือง ว่าทำไมเขายังกลึงเหล็กอยู่ได้ในขณะที่เด็ก ๆ ถูกระเบิดนาปาล์มในเวียดนาม. ช่างกลึงคงกลึงตาตอบโดยไม่ต้องเอ่ยคำพูดใด ๆ. มีแต่ปัญญาชนเท่านั้นที่ถูกทรมานด้วยคำถามใจ ๆ เช่นนี้และก็มีมักจะมาจากปัญญาชนด้วยตัวเอง. เขายังวิพากษ์ขบวนการฝ่ายซ้ายที่นำเอาศีลธรรมและจริยธรรมมาดึงดูดการเข้าร่วมต่อสู้ของเยาวชนโดยไม่รับพิจารณาข้อถกเถียงของคนเหล่านี้. เป็นไปได้ว่าลักษณะสัมพัทธ์ของปัญหาจริยธรรมที่เขาพบเห็นในขบวนการประชาชน ทำให้ทำที่ในการวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมของชนชั้นนายทาสในอดีตมีลักษณะวิพากษ์แทนที่จะเดินตามการตีความแบบดั้งเดิม. ดู *In Red and Black*, 3-22.

ศาลานติสังคม
ฉบับ ครอบครั
จะบอกคุณว่าปัจจุบันมีการทำ
ลายครอบครัวกันอย่างไร และถ้าจะ
ให้ครอบครัวเป็นไปอย่างสร้างสรรค์
เราควรทำอย่างไร
 เสนอโดยผู้ทำงานด้านเด็กและผู้
 ผู้หญิง พร้อมบทสัมภาษณ์ อจ.กรุณา
 กุศลาลัย
 วารสารศาลานติสังคม จัดพิมพ์โดย
 กลุ่มประสานงานศาลานาเพื่อสังคม คำสมาธิ
 ปีละ 10 บาท ส่งตามเงิน ๗ ส่งจ่าย นส.ดุสิต
 กังสดาร
 เลขที่ 495/44 ซอยอ่อนดิน ถนนวิภาวดี 40
 กท. 10700